

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: bezpieczeństwo narodowe

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Akademia Wojsk Lądowych
imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu

Data przeprowadzenia wizytacji: 14-15.01.2022 r.

Warszawa, 2022 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	30
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	32
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	42
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 45

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr hab. Przemysław Osiewicz, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Krzysztof Ligęza – ekspert PKA
2. dr hab. Roman Stawicki – ekspert PKA
3. Robert Krzyszcak – ekspert PKA wyznaczony przez pracodawców
4. Karol Wundziński – ekspert PKA student
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonym w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu (dalej także: AWL) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną, wizytacja została przeprowadzona w formie zdalnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po drugi raz oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2015/2016, przyznając ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze poprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo narodowe	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o bezpieczeństwie - 51% (dyscyplina wiodąca), nauki o polityce i administracji - 13%; nauki o zarządzaniu i jakości - 7%; nauki prawne - 5%, psychologia - 5%, nauki o komunikacji społecznej i mediach - 3%, nauki socjologiczne - 2%, pedagogika - 2 % oraz dziedziny nauk humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu, ścisłych i przyrodniczych - 12%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	90 godz., 3 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	bezpieczeństwo publiczne (BPub) zarządzanie kryzysowe (ZK)	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	122	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2128 godz.	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	96 pkt ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	100 ECTS (BPub)	---

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	97 ECTS (ZK)	
Liczba punktów uchwalonym przez Senat Uczelni ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 pkt ECTS	---

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo narodowe	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	nauki o bezpieczeństwie - 58% (dyscyplina wiodąca), nauki o komunikacji społecznej i mediach - 11%, nauki o polityce i administracji - 8%, nauki o zarządzaniu i jakości - 8%, nauki prawne - 4%, ekonomia i finanse - 3%, psychologia - 3% oraz dziedziny nauk humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu, ścisłych i przyrodniczych - 5%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	90 godz., 3 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	bezpieczeństwo publiczne (BPub) zarządzanie kryzysowe (ZK)	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	81	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1320 godz.	---

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61 pkt ECTS	---
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	69 ECTS (BPub) 64 ECTS (ZK)	---
Liczba punktów uchwalonym przez Senat Uczelni ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	38 pkt ECTS	---

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, określona przez cechy opisujące jej tożsamości, jest rezultatem działań podejmowanych przez Akademię Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu (dalej także: AWL), wynikających z jej misji i strategii rozwoju Uczelni do 2022 roku, jak i misji i strategii Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, w ramach organizacyjnych którego Uczelnia prowadzi kształcenie na ocenianym kierunku. W strategii tej widoczne jest dążenie do powiązania wysokiej jakości kształcenia z wysoką jakością prowadzonych badań oraz z rozwojem kontaktów międzynarodowych. Koncepcja kształcenia jest także konsekwencją sytuacyjnych uwarunkowań funkcjonowania Uczelni oraz jej priorytetów rozwoju. Za cechy składające się na tożsamość kierunku bezpieczeństwo narodowe AWL uznaje: umiędzynarodowienie; podmiotowe podejście do studentów, którzy zdobywając wiedzę, uczą się krytycznego myślenia, odpowiedzialnego przywództwa i zaangażowania obywatelskiego; podnoszenie jakości i warunków kształcenia, realizowane przez tworzenie nowych możliwości kształcenia, uruchamianie nowych kierunków studiów i specjalności oraz szersze angażowanie studentów w proces dydaktyczny, umożliwiając im udział w dodatkowych zajęciach, projektach, praktykach oraz stażach, a także podejmowanie działań zachęcających do aktywizacji na polu naukowym, społecznym i gospodarczym, a poprzez takie podejście przygotowanie absolwentów reprezentujących kompetencje odpowiadające zapotrzebowaniu na wiedzę i praktyczne przygotowanie w zakresie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa oraz reagowania na pojawiające się sytuacje kryzysowe o zróżnicowanym charakterze. Studia na kierunku bezpieczeństwo narodowe są skierowane do osób, których celem jest rzetelne i profesjonalne przygotowanie się do służby i pracy w strukturach podmiotów tworzących podsystem obronny i ochronny, a także w innych instytucjach rządowych i samorządowych w zakresie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa. Identyfikowana w Uczelni polityka jakości kształcenia, a także proces jej doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią Uczelni, koncepcją kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, wynikającą z wewnętrznego systemu jakości kształcenia, działania te koordynowane są w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przyjęte założenia polityki jakości to: podnoszenie skuteczności kontroli jakości w szczególności przez zastosowanie analizy wyników monitoringu programów studiów i ich realizacji, przekazywanie informacji zwrotnej prowadzącym zajęcia na temat wyników analizy i ewentualnej konieczności zmiany, poprawy i doskonalenia procesu dydaktycznego i jego warsztatu, przeprowadzanie regularnych hospitacji wszystkich zajęć dydaktycznych, udoskonalanie programu studiów, technik prowadzenia zajęć i metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się przez dokonywanie przeglądu programów, prowadzenie konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, czy też monitorowanie losów absolwentów.

Koncepcja programowa studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia, o profilu ogólnoakademickim jest związana z następującymi dyscyplinami: nauki o bezpieczeństwie (dyscyplina wiodąca), nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne, nauki o zarządzaniu i jakości przypisanych do dziedziny nauk społecznych oraz dziedziną nauk humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu, ścisłych oraz przyrodniczych. Takie przyporządkowanie uznać należy za niewłaściwe i niezgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Art. 53 ustawy obliguje uczelnię do przyporządkowania kierunku do dyscypliny, a nie do dziedziny. Brak również wyraźnej informacji o procentowym udziale poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS. Tym samym nie został spełniony warunek określony w §3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661).

Kierunek bezpieczeństwo narodowe przypisano do 8 różnych dyscyplin oraz 3 dziedzin. Studia pierwszego i drugiego stopnia w świetle koncepcji kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe nie przygotowują do badań w tych dyscyplinach, ale wyłącznie do badań w zakresie nauk o bezpieczeństwie, stąd przyporządkowanie kierunku do tylu dodatkowych dyscyplin nie znajduje uzasadnienia. Wykorzystywanie w procesie kształcenia wiedzy z innych dyscyplin naukowych (jej operacjonalizowanie) nie powinno pociągać za sobą stwierdzenia, że studia prowadzone są w tych właśnie dyscyplinach.

Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest nierozzerwalnie powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Badania realizowane są na podstawie indywidualnych planów badawczych nauczycieli akademickich, wpisujących się w koncepcję kierunków badań Jednostki, która z kolei jest spójna z programem studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Zastosowane w Uczelni podejście pozwala na podtrzymanie jedności i spójności w zakresie prowadzonych badań naukowych oraz procesu kształcenia. Badania naukowe koncentrują się wokół kilku obszarów, które jednocześnie znajdują swoje odzwierciedlenie w dydaktyce, są to m.in.: teoretyczny wymiar bezpieczeństwa, współczesne zagrożenia - ich identyfikacja i ocena w skali globalnej, regionalnej i lokalnej, zarządzanie kryzysowe, współdziałanie organów administracji publicznej w sytuacjach kryzysowych, zwalczanie przestępczości i terroryzmu, bezpieczeństwo społeczne, bezpieczeństwa społeczności lokalnych i kształtowania bezpieczeństwa przestrzeni. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS.

Zakres merytoryczny studiów, wynikający z koncepcji kształcenia, jest wyrazem interdyscyplinarnego podejścia do problematyki bezpieczeństwa. Głównym celem jest przygotowanie studenta do pracy w organizacjach, instytucjach i służbach zajmujących się szeroko pojętym bezpieczeństwem. Zapewnia on absolwentom nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu nauk o bezpieczeństwie, co ma istotne znaczenie w kontekście dynamiki współczesnych zagrożeń dla bezpieczeństwa. Uzyskane przez absolwentów umiejętności, dzięki połączeniu aspektów teoretycznych i praktycznych, zapewniają wielowymiarowe przygotowanie do pełnionych obowiązków w ramach pracy zawodowej. Oferta dydaktyczna jest udoskonalana, a programy studiów aktualizowane tak, aby powiązać sferę naukowo-badawczą z praktyką i dostosować je do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Uczelnia wspiera rozwój studentów organizując staże i praktyki w instytucjach funkcjonujących w obszarze obronności i bezpieczeństwa państwa. Utrzymywanie i rozszerzanie współpracy z przyszłymi pracodawcami daje studentom szansę pogłębiania wiedzy oraz nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Ważnym projektem wspierającym koncepcję i cele kształcenia jest skierowana do studentów propozycja uczestnictwa w Legii Akademickiej. Należy stwierdzić, iż przedsięwzięcia realizowane w obszarach, które składają się na koncepcję kształcenia lub ją wspierają, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Fundamentem tworzenia i doskonalenia koncepcji kształcenia jest aktywny udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie dostosowywania kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikających z tego uwarunkowań. W związku z ograniczeniem działalności Uczelni, spowodowanej wprowadzeniem rozporządzeń dotyczących czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, zajęcia na Uczelni od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 realizuje się w formie zdalnej.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Są one odpowiednio rozwinięte w ujęciu jakościowym i ilościowym. Zostały one powiązane ze wszystkimi charakterystykami kwalifikacji przyjętymi dla 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Za niewłaściwe należy uznać zastosowane w opisie kilku efektów pojęć „ogólna”

lub „podstawowe” (np. K1_W01_BN_O, K1_W04_BN_O, K1_W06_BN_O, K1_W08_BN_O, K1_W14_BN_O), podczas gdy zgodnie z uniwersalnymi charakterystykami dla pierwszego stopnia opis efektów powinien zakładać uzyskanie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji „w zaawansowanym stopniu”. Rekomenduje się, aby treść efektów uczenia się zawierała wyraźniejsze odniesienie do zaawansowanego stopnia opanowania wiedzy, faktów i zjawisk z zakresu bezpieczeństwa, a nie podstawowej i uporządkowanej (ogólnej) wiedzy z tego zakresu.

Efekty uczenia się zostały sformułowane z zastosowaniem terminologii właściwej dla dyscyplin nauki, do których został przyporządkowany kierunek. Treści efektów kierunkowych i przypisanych do zajęć dla obydwu stopni studiów są specyficzne i uwzględniają aktualny zakres wiedzy i umiejętności właściwych dla dyscypliny, do której przyporządkowany został oceniany kierunek. Zarówno efekty jak i cała koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe podporządkowana jest głównemu celowi, jakim jest wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje z dziedziny nauk społecznych, w szczególności nauk o bezpieczeństwie, w stopniu, który pozwala na podejmowanie pracy na różnych stanowiskach i szczeblach zarządzania oraz organizowania życia społecznego w rozległym sektorze bezpieczeństwa państwa. Kluczowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia związane są ze znajomością teorii bezpieczeństwa jako fundamentu dyscypliny oraz odzwierciedlają ogólnoakademicki profil studiów, w tym opanowanie umiejętności badawczych, zwłaszcza warsztatowych (np. K1_W01_BN_O; K1_W02_BN_O; K1_W05_BN_O; K1_W13_BN_O; K1_U03_BN_O; K1_U04_BN_O). Ponadto, dużą wagę przywiązuje się do kształtowania aktywnych i odpowiedzialnych postaw (np. K1_K02_BN_O; K1_K04_BN_O; K1_K05_BN_O). Na studiach drugiego stopnia przekazywana jest pogłębiona wiedza specjalistyczna (np. K2_W04_BN_O; K2_W06_BN_O; K2_U03_BN_O; K2_U04_BN_O). Ponadto, studenci poszerzają wiedzę i umiejętności z zakresu prowadzenia badań naukowych oraz pisanie prac akademickich (np. K2_W01_BN_O; K2_W17_BN_O; K2_U05_BN_O; K2_U16_BN_O). Istotną rolę odgrywają także efekty uczenia się, ukierunkowane na kreowanie otwartych i odpowiedzialnych postaw w życiu zawodowym i społecznym (np. K2_K06_BN_O; K2_K08_BN_O; K2_K09_BN_O).

Zakładane dla kierunku efekty uczenia się określają zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i zawodowych, które student nabywa w toku studiów i których nabycie zapewnia kompetencje badawcze, kompetencje komunikowania się w języku obcym, co najmniej na poziomie odpowiednio B i B2+ (według kryteriów biegłości językowej Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy), kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej oraz dalszej edukacji.

W programie studiów określono również metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe zasady weryfikacji efektów uczenia się zawarto w sylabusach, podobnie jak zależności pomiędzy kierunkowymi efektami i efektami uczenia się określonymi dla poszczególnych grup zajęć. Zapewnia to realną możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku, a także możliwość sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i są sformułowane w sposób, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁸ - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonym w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu wpisuje się w strategię i misję Uczelni, w której prowadzone są badania naukowe w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, do której jako dyscypliny wiodącej prawidłowo został przypisany ten kierunek studiów. Nieuzasadnione jest

⁸W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

natomiast przyporządkowanie kierunku do pozostałych dziedzin i dyscyplin naukowych, koncepcja kształcenia nie zakłada bowiem przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych i włączania ich do badań w tych dyscyplinach.

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją kształcenia i ogólnoakademickim profilem studiów, przewidują one właściwy poziom przygotowania w zakresie umiejętności związanych z posługiwaniem się językiem obcym. Kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób niekonsekwentny, odbiegając niekiedy od wymagań sformułowanych na poziomie 6 i poziomie 7 PRK.

Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i są sformułowane w sposób, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

O uznaniu kryterium za spełnione częściowo zdecydowało:

1. Niewłaściwe przyporządkowanie kierunku studiów do dyscyplin naukowych.
2. Nieprecyzyjne określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS w ogólnej liczbie punktów ECTS.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wskazanie w uchwale Senatu AWL poprawnych dyscyplin, na których oparto efekty uczenia się na kierunku bezpieczeństwo narodowe.
2. Zaleca się wskazanie dla każdej dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek, jej procentowego udziału liczby punktów ECTS w ogólnej liczbie punktów ECTS.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również w których prowadzona jest w Uczelni działalność naukowa. Obszary badań charakteryzuje duża różnorodność oraz powiązanie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami, w tym rozwojem nowych technologii. Wyniki badań są nie tylko prezentowane w trakcie konferencji i sympozjów naukowych czy publikowane w monografiach oraz czasopismach naukowych, ale także wykorzystywane są w procesie dydaktycznym i przekazywane w układzie problemowym.

W programie studiów poprawnie określono zajęcia niezbędne do realizacji efektów uczenia się, tworzące moduły zajęć kierunkowych i specjalnościowych, języków obcych oraz praktyki. W module kierunkowym występują zajęcia dające podstawy wiedzy i umiejętności niezbędnych do opanowania treści specjalnościowych z zakresu bezpieczeństwa. Treści specjalnościowe dają wiedzę i umiejętności z zakresu oferowanych specjalności. Łącznie treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Studia pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata i trwają 6 semestrów. Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia przewiduje realizację minimum 2128 godzin, które student musi uzyskać w ramach zajęć

prowadzonych z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, którym odpowiada całkowity nakład pracy studenta w wymiarze 180 ECTS. Z kolei studia drugiego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra i prowadzone są w cyklu czterosemestralnym, co odpowiada 120 punktom ECTS przy 1320 godz. zajęć na studiach stacjonarnych. Program studiów zapewnia studentom możliwość zdobywania szerokiej wiedzy przez kształcenie obejmujących różne formy, a przede wszystkim wykłady i ćwiczenia. Pozwala również na nabycie specjalistycznych umiejętności i kompetencji społecznych przez udział w zajęciach warsztatowych, projektowych, spotkaniach z praktykami, wizytach studyjnych, praktykach, szkoleniach strzeleckich czy zajęciach realizowanych w środowisku pracy. Dzięki temu program studiów daje możliwość dostosowywania się do szerokiego i zróżnicowanego zbioru oczekiwań interesariuszy zewnętrznych Uczelni zawsze zapewniając realizację kierunkowych i przypisanych zajęciom efektów uczenia się.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla specjalności *bezpieczeństwo publiczne* i *zarządzanie kryzysowe* wynosi ponad 50%, podobnie na studiach drugiego stopnia. Dobór form zajęć i przypisana im liczba godzin zajęć nie budzi zastrzeżeń.

Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają ciągłość kształcenia na kierunku oraz postęp w indywidualnym rozwoju studenta, a tym samym osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Poprawnie wyodrębniono jednostki dydaktyczne (grupy zajęć) w ramach planów studiów oraz prawidłowo określono ich wymiar godzinowy, jak i oszacowano nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia dla danej grupy zajęć (mierzony liczbą punktów ECTS). Układ treści kształcenia został pomyślany tak, aby student po zakończeniu pierwszego roku studiów miał wiedzę i umiejętności poznawcze umożliwiające rozwijającą kontynuację kształcenia. Towarzyszy temu założenie, że wiedza ma charakter korespondencyjny, tzn. kolejne zagadnienia powinny być w rzeczowej relacji z wcześniejszymi, dzięki temu studenci potrafią nie tylko „wiedzieć że”, ale również rozumieć „dlaczego”, a zatem uzyskiwać wiedzę nie tylko o faktach, ale również o złożonych procesach.

Plan zajęć umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Uelastycznieniu procesu kształcenia sprzyja fakt, że w ramach ocenianego kierunku wyodrębniono specjalności, różniące się między sobą tematyką oraz realizowanymi zajęciami. Program studiów został tak skonstruowany, że studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia mają możliwość wyboru jednej z dwóch ścieżek kształcenia (specjalności), dających specyficzną wiedzę i umiejętności (są to: *bezpieczeństwo publiczne* i *zarządzanie kryzysowe*). Do zajęć do wyboru należą także zajęcia obierane spośród zaproponowanych par zajęć (w tym w języku angielskim). Do grup zajęć wybieralnych zaliczono również język obcy oraz praktykę zawodową.

Analiza porównawcza treści zajęć kierunkowych, specjalnościowych oraz tematyki prowadzonych w Uczelni badań naukowych, pozwala potwierdzić, iż spełniony jest wymóg, aby na kierunku o profilu ogólnoakademickim program studiów obejmował zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

W planie studiów uwzględniona jest nauka języków obcych. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia język obcy ma wymiar 120 godzin (2 ECTS - nauka przez 2 semestry). Na studiach drugiego stopnia zajęcia z języka obcego obejmują 60 godzin (4 ECTS - nauka przez 1 semestry). Doskonalenie języka, zdobywanie i rozwijanie 4 podstawowych sprawności językowych. Dodatkowo studenci na kierunku bezpieczeństwo narodowe na pierwszym stopniu rozwijają kompetencje językowe przez udział w zajęciach prowadzonych w języku angielskim. Treści kształcenia z języków obcych są zgodne z efektami uczenia się.

Kierunek studiów bezpieczeństwo narodowe przyporządkowany jest do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych i nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach (minimum 5 ECTS).

Liczba godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość nie przekracza 50% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programach studiów pierwszego lub drugiego stopnia. Na studiach stacjonarnych zajęcia prowadzone za pomocą e-learningu stanowią 0,2% udziału w ogólnej liczbie punktów ECTS. W związku pandemią COVID-19 na kierunku wdrożono rozwiązania organizacyjne, które umożliwiają realizację procesu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Organizacja przewidzianego w programie studiów procesu kształcenia na odległość oraz doraźna organizacja w trybie zdalnym na studiach cywilnych, wojskowych i kursach zakłada prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w formie: asynchronicznej – umożliwiającej uczestnikom zajęć odtworzenie materiału udostępnionego przez prowadzącego zajęcia oraz synchronicznej – w kontakcie prowadzącego zajęcia z ich uczestnikami w czasie rzeczywistym. Jednostka dysponuje platformą e-learningową, która stanowi główne narzędzie w kontaktach ze studentami (m.in. poprzez zamieszczanie na bieżąco informacji o organizacji roku akademickiego, harmonogramu zajęć, zasad zaliczenia). Dodatkowo platforma wspiera zajęcia poprzez udostępnianie studentom materiałów w formie cyfrowej. Materiały udostępniane w formie e-learningu stanowią wsparcie dla klasycznych form zajęć. W okresie zawieszenia zajęć w formie tradycyjnej, tj. od marca 2020 r. do chwili obecnej wszystkie formy kształcenia odbywają się w czasie rzeczywistym przez narzędzia i usługi służące współpracy zespołowej. Tą formą zajęć objętych jest 100% studentów na ocenianym kierunku.

Proces kształcenia na ocenianym kierunku realizowany jest w ramach różnych form zajęć, na które składają się: wykłady, ćwiczenia oraz seminaria, w ramach których są wykorzystywane różnorodne metody dydaktyczne. Metody kształcenia są indywidualnie dobierane dla każdego z grup zajęć z uwzględnieniem jego rodzaju i formy prowadzenia. Do najczęściej stosowanych należą: wykład informacyjny i problemowy, rozwiązywanie zadań praktycznych w trakcie ćwiczeń, dyskusje problemowe, przygotowywanie referatów, przeprowadzanie negocjacji, przygotowywanie prac projektowych, prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji, prowadzenie dyskusji panelowych, opracowywanie studium przypadku, przeprowadzanie burzy mózgów, dokonywanie symulacji zjawisk.

Do prowadzenia zajęć z zastosowaniem tych metod wykorzystywany jest odpowiednio dobrany zestaw środków i narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności z zakresu technik informacyjnych. Szeroki i zróżnicowany zestaw metod dydaktycznych pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się ujętych w programie studiów.

Dobór metod kształcenia pozwala na właściwe wykorzystanie potencjału kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępnych narzędzi zapewniających osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Dobór metod kształcenia uwzględnia motywowanie studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz kształtowanie umiejętności praktycznych. Wśród metod kształcenia znaczącą rolę odgrywają wypowiedzi i inne formy aktywności studentów w trakcie zajęć – indywidualne i grupowe. Na zajęciach w grupie ujawniają się umiejętności interpretacji, dyskusji, doboru argumentów, postawy tolerancji oraz umiejętności pracy w grupie. Metody indywidualnych wystąpień kreują postawy lidera i organizatora pracy w grupie. Liczba zajęć o charakterze aktywizującym, przekraczająca 50% ogółu zajęć, umożliwia studentom osiąganie założonych efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji praktycznych. Efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych studenci osiągają podczas zespołowego wykonywania czynności przewidzianych zakresem i formą zajęć.

Dodatkowo, kształtowane są umiejętności badawcze studentów, zarówno w trakcie zajęć, takich jak: umiejętności akademickie, projekt badawczy - wybrane problemy bezpieczeństwa publicznego/zarządzania kryzysowego, jak również w trakcie seminariów dyplomowych, w ramach których prowadzący wykorzystując właściwie dobrane metody kształcenia, przybliżają studentom

zasady prowadzenia badań i zapoznają z metodami badawczymi, które na dalszych etapach nauki studenci wykorzystują m.in. przy prowadzeniu badań uwzględnianych w pracy dyplomowej.

W nauce języka obcego wykorzystywane są zarówno praca z tekstem, mówienie, słuchanie, ćwiczenia indywidualne, jak i praca w parach oraz zespołach. Przyjęte metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na założonym poziomie B2 i B2+.

Regulamin studiów przewiduje możliwość stosowania indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego programu studiów. W uzasadnionych sytuacjach życiowych (uniemożliwiających odbywanie studiów w normalnym trybie) Dziekan może wyrazić zgodę na indywidualną organizację studiów, m.in. dla: studentów wybitnie uzdolnionych lub osiągających wyróżniające się wyniki w nauce, studentów niepełnosprawnych (dostosowując tryb i warunki odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności), studiujących na dwóch lub więcej kierunkach studiów, odbywających część studiów w uczelniach krajowych lub zagranicznych, szczególnie zaangażowanych w działalność na rzecz środowiska akademickiego, opiekujących się chorym członkiem rodziny lub studentów, u których wystąpią inne uzasadnione względy losowe, w tym np. choroba. Indywidualna organizacja studiów pozwala na zmianę terminów i zasad zaliczania semestrów oraz sposobów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu i programu studiów, tj.: zajęć, zaliczeń, egzaminów, praktyk, itp., bez zmiany zakresu obowiązków studenta. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnością wsparcie dydaktyczne i naukowe, umożliwiając im tym samym pełny udział w procesie kształcenia oraz badaniach naukowych. Studenci mają możliwość doboru treści, metod i form kształcenia. Realizowane jest to zarówno przez elastyczny system studiów jak i możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów.

W związku z wprowadzeniem stanu epidemicznego oraz ograniczenia funkcjonowania Uczelni w marcu 2020 r., Uczelnia dostosowała organizację zajęć dydaktycznych do kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia prowadzone są w formie kursów mieszanych tzn. nauczanie poprzez bezpośredni kontakt z wykładowcą (platforma MS Teams) oraz nauczanie asynchroniczne w oparciu o platformę Moodle. Nauczyciele akademicki zostali zobowiązani do opracowania cyfrowych materiałów dydaktycznych, zindywidualizowanych i dostosowanych do potrzeb danej grupy studentów, zgodnych z programem studiów i sylabusem danego przedmiotu, w zakresie niezbędnym do uzyskania przypisanych do danych zajęć efektów uczenia się.

Studenckie praktyki zawodowe są częścią programu studiów i są obowiązkowe dla wszystkich studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

W sylabusie praktyk zawarto efekty uczenia się: w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Pozwalają one na wykorzystanie wiedzy do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań, komunikowania się z otoczeniem, organizacji pracy oraz uczenia się dla rozwoju kompetencji osobistych oraz przewidują wypracowanie krytycznego podejścia w ramach wykonywanej działalności zawodowej, odpowiedzialność oraz kierowanie się zasadami etyki. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Wymiar praktyk dla studentów studiów pierwszego jak i drugiego stopnia wynosi łącznie 2 tygodnie (90 godz. w tym 10 godz. z udziałem wykładowcy w formie opieki dydaktycznej oraz 80 godz. bez udziału wykładowcy). Praktyki zawodowe odbywają się na IV semestrze studiów pierwszego stopnia oraz na II semestrze studiów drugiego stopnia. Liczba punktów za praktyki wynosi 3 pkt ECTS. Praktyki są umiejscowione w planie studiów w sposób właściwy - studenci, którzy osiągnęli wszystkie efekty uczenia się przewidziane do uzyskania na wcześniejszych semestrach, będą mieć wystarczającą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do odbycia praktyk w sposób efektywny i zgodny z założeniami programu studiów.

Procedury odbywania praktyk są sformalizowane. Studenci zobowiązani są odbywać praktyki zawodowe w jednostkach oraz instytucjach zapewniających realizację programu studiów oraz osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się podczas praktyki dokonywana jest przez opiekuna praktyki w firmie oraz przez Pełnomocnika Dziekana WNoB

ds. praktyk studenckich, w oparciu o opis przebiegu praktyki oraz zakres wykonywanych podczas jej trwania obowiązków. W przypadku kierunku problematyczna jest kwestia braku ocen przyznawanych w ramach praktyk. Przyjęte rozwiązanie nie pozwala w pełni ocenić stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych oraz nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów. Rekomenduje się wprowadzenie oceny (zamiast zaliczenia) w przypadku praktyk. Takie rozwiązanie daje szansę na identyfikację mocnych i słabych stron studentów odbywających praktyki. Kluczowe w tym kontekście jest uświadomienie opiekunom praktyk, że ocena poszczególnych efektów uczenia się może przyczyniać się do opracowania przez Uczelnię/Wydział działań wspierających dla studentów, np. zwiększenia liczby godzin zajęć na dany temat lub organizacji przez Biuro Karier i Programu Erasmus odpowiednich szkoleń rozwijających np. kompetencje miękkie.

W Regulaminie studenckich praktyk zawodowych, Uczelnia przewiduje możliwość zaliczania praktyki zawodowej (efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego). Przedstawiony w ww. regulaminie, sposób potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów jest niezgodny z obowiązującymi aktualnie przepisami prawa. O czym świadczą zapisy § 3 i 6 Regulaminu, które stwierdzają, że dopuszcza się możliwość zaliczenia praktyki na podstawie doświadczenia zawodowego nabytego w wyniku pracy, stażu lub innych form zorganizowanych aktywności, potwierdzających nabycie umiejętności praktycznych zgodnych z programem praktyk dla danego kierunku oraz wymagane jest przestrzeganie przez studenta następującej procedury: skierowanie do Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk wniosku o wyrażenie zgody na zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego; uzyskanie zgody na zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego. Zaliczenie praktyk post factum na podstawie zajęć, nad którymi Jednostka nie sprawowała kontroli dydaktycznej, nie spełnia wymogów wynikających z ustawy. Zaliczanie praktyk na podstawie działalności zawodowej lub wolontariatu jest dopuszczalne tylko w dwóch sytuacjach: 1) na etapie rekrutacji na kierunek, w trybie w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm), czyli w ramach procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom; 2) poprzez skierowanie studenta do odbycia praktyki w miejscu pracy lub świadczenia wolontariatu, pod warunkiem uprzedniego zweryfikowania, czy charakter pracy lub wolontariatu pozwoli na zrealizowanie programu praktyk oraz po zapewnieniu studentowi na czas ich odbywania odpowiedniej opieki dydaktycznej. Należy przy tym zauważyć, że potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, może zostać dokonane tylko w ramach procedury przyjmowania na studia.

Bezpośrednim zwierzchnikiem studenta w czasie praktyki jest: ze strony Uczelni – pełnomocnik Dziekana WNoB ds. praktyk studenckich oraz opiekun praktyk; ze strony instytucji/przedsiębiorstwa – zakładowy opiekun praktyk lub osoba przez niego wskazana. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje osób odpowiedzialnych za praktyki umożliwiają prawidłową ich realizację. Opiekun praktyk posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe, naukowe i dydaktyczne.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Uczelnia określiła kryteria doboru miejsca odbywania praktyki.

Uczelnia nie przewiduje realizacji praktyk, z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, obejmujące wskazanie jednostki organizacyjnej lub osoby, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na tym kierunku. Koordynatorem praktyk studenckich w Uczelni jest Biuro Karier i Programu Erasmus. Do zadań Biura należy aktywne poszukiwanie nowych partnerów chętnych przyjąć studentów Uczelni na praktykę zawodową, współpraca z instytucjami, które wyrażą gotowość przyjęcia studenta na praktykę lub do których student został skierowany na praktykę przez Uczelnię; przedstawianie studentom ofert miejsc praktyk, przedstawianie do akceptacji Rektora-Komendanta lub upoważnionej przez niego osoby, umów i/lub porozumień z podmiotami

przyjmującymi studentów Uczelni na praktykę, nadzór nad obsługą praktyk w systemie informatycznym Uczelni, sporządzanie sprawozdań związanych z organizacją praktyk według potrzeb. Kwestie związane z oceną merytoryczną praktyk sprawuje Dziekan Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie. Praktyki zawodowe podlegają procedurze hospitacji.

Wyboru miejsca odbywania praktyk dokonują studenci, także spośród podmiotów, z którymi Uczelnia podpisała porozumienia o współpracy. Wykaz instytucji, w których możliwe jest odbywanie praktyk jest przedstawiany studentom. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, pracownik Biura Karier zatwierdza to miejsce w oparciu o określone i formalnie przyjęte w Regulaminie praktyk kryteria jakościowe.

Program praktyk opracowany dla kierunku bezpieczeństwo narodowe, osoby wyznaczone do nadzoru nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia na obydwu poziomach kształcenia są rozłożone równomiernie w poszczególnych semestrach. Organizacja roku akademickiego podawana jest do publicznej wiadomości co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowane są w dni robocze od poniedziałku do piątku. Przestrzegana jest zasada, by liczba godzin dydaktycznych w ciągu jednego dnia nie przekroczyła 8-10 godzin lekcyjnych, a bloki dydaktyczne z jednych zajęć nie przekroczyły 2 godzin lekcyjnych. Harmonogramy zajęć umożliwiają studentom pełne uczestnictwo we wszystkich modułach kształcenia oraz zapewniają przestrzeganie higieny procesu nauczania, przez równomierny rozkład nakładu pracy studenta, zarówno w ciągu dnia, jak i w perspektywie całego semestru, w tym w okresie sesji egzaminacyjnej.

Przyjęte rozwiązania odnoszące się do organizacji procesu kształcenia i uczenia się (liczba godzin dydaktycznych – jak również długości bloku dydaktycznego) uwzględniają czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, umożliwiając weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych przez nich wynikach. Egzaminy i zaliczenia przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów oraz organizacja i przebieg procesu kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, jak i normy oraz zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Treści te są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane. Program studiów oraz organizacja i przebieg procesu kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają dla prowadzonych studiów stacjonarnych i niestacjonarnych osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Umożliwiony jest wybór odpowiedniej części zajęć.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. W doborze metod kształcenia uwzględniono najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Stymulują one studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, w tym stosowanie właściwych metod i narzędzi (w tym technik informacyjno-komunikacyjnych) w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Umożliwiają także uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2/B2+. Są one dostosowane do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów.

Praktyki zawodowe zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się kompatybilnych do efektów przypisanych dla pozostałych zajęć lub grup zajęć. Treści praktyk, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów są poprawne. Dotyczy to także metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, jak i kompetencji i doświadczenia opiekunów praktyk. Organizacja praktyk następuje w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Zapewnione są miejsca odbywania praktyk. Sprawia to, że realizowane są przez studentów ustalone dla nich efekty uczenia się. Nieprawidłowy jest natomiast sposób potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego w odniesieniu do praktyk.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się zapewnia odpowiednie rozplanowanie i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

O uznaniu kryterium za spełnione częściowo zdecydowała następująca kwestia:

1. Nieprawidłowy jest sposób zaliczenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego w stosunku do praktyk.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dostosować treści § 3 i 6 Regulaminu praktyk studenckich Akademii Wojsk Lądowych do postanowień art. 71 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów są formalnie określone w uchwałach podejmowanych przez Senat. Szczegółowe zasady rekrutacji oraz tryb odwoławczy są upublicznione na stronie internetowej. O przyjęcie na stacjonarne studia pierwszego stopnia kierunku bezpieczeństwo narodowe mogą ubiegać się absolwenci szkół ponadgimnazjalnych posiadający świadectwo dojrzałości, a także spełniający wymagania określone w uchwale Senatu AWL dotyczące warunków i trybu rekrutacji. Postępowanie rekrutacyjne na studia ma charakter konkursowy, w którym podstawę przyjęcia, z uwzględnieniem limitów miejsc, stanowi analiza wyników ze świadectw dojrzałości polegająca na określeniu „punktów wniesionych” z dwóch przedmiotów objętych zewnętrznym egzaminem maturalnym (wyłącznie wyniki części pisemnej). O przyjęcie na studia

drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe może ubiegać się osoba posiadająca tytuł licencjata. Bez konieczności zaliczenia różnic programowych przyjmowani są absolwenci innych kierunków prowadzonych na Uczelni w ramach ww. Jednostki oraz absolwenci studiów pierwszego stopnia, których kierunki studiów były realizowane w ramach dyscyplin naukowych takich jak: nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności. Pozostali absolwenci zobowiązani są do zaliczenia różnic programowych, których zakres jest opracowany w Programie różnic programowych z teorii bezpieczeństwa, strategii bezpieczeństwa, polityki bezpieczeństwa. Liczba miejsc na studiach drugiego stopnia jest określona każdorazowo przez właściwe organy Uczelni.

Zasady rekrutacji są bezstronne, przejrzyste i gwarantują kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Osobom z niepełnosprawnością zapewniają też pełny udział w procesie rekrutacyjnym. Zasadniczo są także selektywne.

Warunki rekrutacji na studia nie określają oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów, wymagań sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Brak jest też informacji o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Rekomenduje się uzupełnienie warunków rekrutacji o informacje w tym zakresie.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów w Akademii Wojsk Lądowych.

Warunki i procedury uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, są określone w Regulaminie Studiów. Uczelnia uczestniczy także w realizacji programu Erasmus+ i uznaje dorobek studentów uzyskany w uczelniach, z którymi AWL posiada podpisane stosowne umowy o współpracy. Warunki studiowania i zasady uznawania efektów w przypadku studiów w ramach programu Erasmus+ regulują „Zasady realizacji programu Erasmus+ w AWL”.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak też uzyskanych w innej uczelni, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania są właściwe, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów określa Regulamin Studiów oraz Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej oraz tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. W przypadku studiów pierwszego stopnia, których program nie przewiduje pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy w formie ustnej przeprowadzony jest na posiedzeniu komisji. Student odpowiada na cztery pytania egzaminacyjne, które powinny dotyczyć zagadnień wchodzących w zakres kierunku studiów, na którym student studiował (dwa w zakresie wiedzy kierunkowej oraz dwa w zakresie wiedzy specjalistycznej). Zagadnienia na egzamin dyplomowy są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału. W przypadku studiów drugiego stopnia, których program studiów przewiduje złożenie pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy w formie ustnej przeprowadzany jest na posiedzeniu komisji. Efekty uczenia się związane z pracą dyplomową określono w programach studiów. W dokumencie Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej oraz tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, określono wymogi merytoryczne i metodyczne odnoszące się do prac dyplomowych z dostosowaniem ich do poziomu i profilu studiów, w szczególności odnoszą się one do: zgodności pracy z tematem; konstrukcji pracy; doboru źródeł i literatury oraz stopnia ich wykorzystania; umiejętności krytycznej oceny dorobku bibliograficznego; poprawności rozumowania, umiejętności argumentacji; poprawności terminologicznej i językowej; poprawności aparatu naukowego (przypisy, bibliografia itp.); nowatorskiego ujęcia. Prace dyplomowe prowadzone na ocenianym kierunku dotyczą szeroko rozumianego zakresu bezpieczeństwa narodowego. Tematy są zgodne z treścią kierunkowych efektów uczenia się. Oryginalność prac dyplomowych weryfikowana jest przy użyciu elektronicznego systemu antyplagiatowego (JSA). W ramach nadzoru nad procesem dyplomowania został powołany

Pełnomocnik Dziekana ds. dyplomowania oraz Kolegium Dziekańskie, których zadaniem jest dbanie o prawidłowy przebieg procesu dyplomowania oraz o jego doskonalenie.

W Uczelni nie są tolerowane zachowania niezgodne z normami etycznymi lub prawnymi.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są określone w Regulaminie studiów. Szczegółowe zasady zaliczania poszczególnych zajęć i sposoby weryfikowania osiągnięcia przypisanych do nich efektów uczenia się są opisane w sylabusach, dobór tych form nie budzi zastrzeżeń.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemicznego oraz ograniczeniem funkcjonowania Uczelni egzaminy i zaliczenia w sesji semestru letniego roku akademickiego 2020/2021 odbywały się z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość. Mając na uwadze wysoką jakość, rzetelność w ocenie i obiektywność, jak również zapewnienie, że studenci samodzielnie zdawali egzaminy i zaliczenia zostało wydane Zarządzenie Rektora w sprawie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych, zawierające wytyczne jakościowe i techniczne przeprowadzenia egzaminów i zaliczeń w trybie zdalnym. Zapisy te umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu. Zasady weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się pozwalają na równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Na ocenianym kierunku określone są zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej, dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Studenci otrzymują informację zwrotną na temat ocen uzyskanych z bieżących sprawdzianów i prac zaliczeniowych bezpośrednio od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z danych zajęć. Powszechnie przyjętym zwyczajem jest informowanie o ocenach prac etapowych na kolejnych zajęciach. Platforma Moodle umożliwia komunikację pomiędzy nauczycielem i studentem w zakresie rejestracji wyników okresowych prac sprawdzających oraz ocen semestralnych, dzięki czemu studenci mają możliwość zapoznawania się ze swoimi ocenami na bieżąco.

Zgodnie z Regulaminem studiów, student ma prawo wglądu do swoich ocenionych prac, w terminach uzgodnionych z prowadzącymi zajęcia, w szczególności podczas konsultacji. Za postępowanie uchybiające godności studenta, w tym zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem studenci ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach określonych w statucie Uczelni.

Z uwagi na ograniczenie funkcjonowania Uczelni sesje egzaminacyjne od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 zostały przeprowadzone z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość, na platformie Teams oraz Moodle. Przyjęte na rok akademicki 2021/2022 zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w związku z sytuacją epidemiczną przewidują dostosowanie do tej formy zajęć metod weryfikacji efektów uczenia się.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się dokonywana jest w oparciu o szeroki zestaw metod określonych w sylabusach zajęć. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest na różnych etapach kształcenia poprzez: zaliczenia cząstkowe (zaliczenia wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych grup zajęć), weryfikację założonych w programie studiów efektów uczenia się poprzez seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej, a także w trakcie egzaminu dyplomowego, weryfikację efektów uczenia się w trakcie badania losów zawodowych absolwentów. Zostały one dobrane przez opiekunów zajęć do założonych dla zajęć i kierunkowych efektów uczenia się i zapewniają one skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. W przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość studenci mają kontakt z wykładowcami zarówno w trakcie zajęć, jak i podczas konsultacji.

W Uczelni wprowadzono szkolenia w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ponadto, zgodnie z polityką zapewniania jakości kształcenia, prowadzone były hospitacje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podstawą oceny studenta są okresowe prace kontrolne, których charakter dostosowany jest do weryfikowanego efektu uczenia się: ocena z kolokwium i sprawdzianów pisemnych, ocena aktywności podczas ćwiczeń tablicowych, ocena realizacji zadań w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych, ocena sprawozdań z przebiegu ćwiczeń laboratoryjnych lub projektowych. Osiągnięcia studentów weryfikowane są również podczas bieżącej pracy na zajęciach (przedłużona obserwacja prowadzącego zajęcia), z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania (ćwiczenia audytoryjne, tablicowe, praktyczne zajęcia laboratoryjne, metoda zadaniowa, metoda projektu), obserwacja studenta podczas zajęć. Metody weryfikacji – wypowiedzi ustne i pisemne – stosowane podczas zajęć z języka obcego pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów umiejętności posługiwania się językiem na poziomie określonym w kierunkowych efektach uczenia się na studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Zapewnione jest także sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie poprzez weryfikację poszczególnych sprawności językowych studentów (mówienie, pisanie, czytanie, rozumienie ze słuchu).

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu oraz efektów uczenia się. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz indywidualne projekty studentów są archiwizowane w celu dokonywania cyklicznych ich przeglądów, dodatkowo przeprowadzane są w każdym semestrze analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn niepowodzeń studentów.

Prace dyplomowe są dostosowane do poziomu kształcenia. Prace egzaminacyjne, etapowe, projekty, a także prace dyplomowe na kierunku bezpieczeństwo narodowe charakteryzują się bardzo zróżnicowaną tematyką niemniej mieszczą się swym zakresem w dyscyplinach przyporządkowanych realizowanemu kierunkowi studiów. Analiza wykazała, iż prace nie zawsze mają charakter badawczy, którego właściwe wymogi zostały wyżej omówione. Należy wskazać na mały zakres własnych analiz, komentarzy i przemyśleń w kontekście prowadzonych badań, często opis badań ograniczał się tylko do podania danych statystycznych bez komentarza autora badań. Przygotowane przez Uczelnię Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej oraz tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, w praktyce stawia pracom licencjackim takie same wymogi jak magisterskim - w zakresie metodologii badań. Należy zatem stwierdzić, że o ile tematyka prac dyplomowych odpowiada dyscyplinie wiodącej, do której przyporządkowano kierunek studiów, to wymagania stawiane przed pracami dyplomowymi nie zostały wyraźnie powiązane z poziomem studiów. Zawyżanie lub zaniżanie wymagań odbija się na trafności ocen, które bywają zawyżane ze względu na stopień trudności zadań przed jakimi postawieni zostali dyplomanci. Rekomenduje się sformułowanie wymagań merytorycznych wobec pracy dyplomowej, by zapewnić porównywalność wyzwań stawianych przed studentami na tym samym poziomie studiów oraz umożliwić sprawdzenie przyrostu wiedzy i umiejętności (szczególnie badawczych) między poszczególnymi poziomami studiów.

Niektóre prace posiadają zauważalne niedostatki w zakresie wymogów pisarstwa naukowego, zarówno w zakresie stylu, konstrukcji, jak i edycji pracy. Zidentyfikowano również prace, w których opis bibliograficzny był niezgodny z obowiązującym standardem, a literaturę cytowano niewłaściwie. Na podstawie przeglądu wylosowanych prac dyplomowych stwierdzono, że oceny niektórych opracowań, w kontekście występujących błędów i pomyłek, są zawyżone. Prace dyplomowe, pomimo zróżnicowanego poziomu merytorycznego, potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Rekomenduje się zwiększenie nadzoru nad procesem dyplomowania w oparciu o reguły wprowadzone w zasadach dyplomowania w celu silniejszego powiązania tematyki i treści prac dyplomowych z profilem ogólnoakademickim (prace o charakterze badawczym).

W Uczelni wprowadzony jest system aktywizacji studentów do aktywności naukowej, działające koła naukowe, które umożliwiają studentom aktywność naukową i badawczą. Studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych w Uczelni czego potwierdzeniem jest ich udział w konferencjach i sympozjach naukowych oraz autorstwo w pokonferencyjnych publikacjach naukowych. Studentom w trakcie studiów stwarza się możliwość publikacji zarówno w monografiach wieloautorskich publikowanych przez Wydawnictwo AWL, jak również w innych periodykach dotyczących bezpieczeństwa.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces rekrutacji na kierunek bezpieczeństwo narodowe jest transparentny i zrozumiały. Zostały określone kompetencje oczekiwane od kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania. Zasady i kryteria przyjęcia na studia umożliwiają właściwy dobór kandydatów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych oraz dzienników praktyk. Rodzaj, forma i tematyka prac dyplomowych uwzględnia poziom i profil kierunku, zakładane efekty uczenia się oraz dyscypliny, do których kierunku jest przyporządkowany. Podjęcia działań doskonalących wymaga brak jasno określonych wymagań merytorycznych wobec pracy licencjackiej i magisterskiej, wskazujących na różnice w pracach dyplomowych przygotowywanych na 6 i 7 poziomie PRK oraz wynikających stąd kryteriów oceniania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W ramach ocenianego kierunku studiów (bezpieczeństwo narodowe) zajęcia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia są prowadzone przez 45 nauczycieli akademickich etatowych oraz nieetatowych. W gronie osób zatrudnionych na pełnym etacie jest jedna osoba z tytułem profesora, 10 ze stopniem doktora habilitowanego, 20 ze stopniem doktora oraz 6 ze tytułem zawodowym magistra. Osoby prowadzące zajęcia reprezentują dyscypliny naukowe zgodne z prowadzonymi przez nie zajęciami.

Pracownicy naukowcy AWL, przypisani do ocenianego kierunku, legitymują się aktualnym i udokumentowanym dorobkiem naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich sześciu lat. Uczelnia przedstawiła obszerny i wyczerpujący wykaz publikacji autorstwa poszczególnych pracowników Jednostki, który jest związany z prowadzonymi przez nich zajęciami dydaktycznymi oraz

mieści się, w przeważającej części, w ramach dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Na uznanie zasługuje różnorodność tego dorobku, który obejmuje zarówno monografie, jak również artykuły naukowe oraz rozdziały w pracach zbiorowych. Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane przy opracowywaniu i doskonaleniu programów studiów, aktualizacji treści programowych oraz znajdują odzwierciedlenie w ofercie zajęć dydaktycznych.

Liczebność kadry w stosunku do łącznej liczby studentów, kształcących się na kierunku bezpieczeństwo narodowe, w pełni pozwala na efektywną i prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki nie są nadmiernie przeciążeni pracą dydaktyczną, co pozwala na zapewnienie wysokiej jakości prowadzonych zajęć. Prowadzący zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, umożliwiające ich prawidłową realizację. Część z nich stale je podwyższa dzięki uczestnictwu m.in. w szkoleniach, kursach, warsztatach i projektach organizowanych przez Akademię Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Biorą też aktywny udział w stażach oraz zagranicznych wyjazdach studyjnych, w tym w ramach programu Erasmus+. Wykładowcy jednostki odpowiedzialnej za prowadzenie studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe stale poszerzają także swoją wiedzę z zakresu wykorzystywania nowoczesnych metod dydaktycznych oraz stosowania e-learningu.

Wykazane zasady przydziału zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich, a także innych osób prowadzących zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Obciążenie godzinowe prowadzących zajęcia w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z obowiązującymi przepisami oraz pozwala na prowadzenie efektywnego procesu kształcenia. Pracownicy dydaktyczni są przygotowani do kształcenia na odległość oraz kształcenia hybrydowego. Sytuacja epidemiczna w Polsce po 2020 roku wymogła na Uczelni przejście na całkowicie zdalną lub hybrydową formę kształcenia oraz inwestycje w podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej. W tym celu przeprowadzono szereg szkoleń, mających na celu zapoznanie pracowników dydaktycznych z dostępnymi formami oraz najnowszymi metodami i technikami kształcenia zdalnego. Uczelnia udzieliła wsparcia sprzętowego tym pracownikom, którzy nie dysponowali odpowiednimi urządzeniami do prowadzenia zajęć w formie zdalnej. Jednostka zorganizowała także kilka kursów szkoleniowych dotyczących e-learningu w ramach grantu jeszcze przed pandemią, co w znacznym stopniu ułatwiło późniejsze przejście tylko i wyłącznie na kształcenie zdalne.

Dobór nauczycieli akademickich oraz pozostałych osób pod kątem prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych jest transparentny i uzasadniony. Za obsadę odpowiadają dziekan oraz właściwy prodziekan Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie AWL we Wrocławiu. Podczas planowania zatrudnienia pod uwagę brane są takie elementy jak zapotrzebowanie na kadrę na kierunku, zakres merytoryczny zajęć, liczba studentów, liczba godzin dydaktycznych, zasady rozliczania pensum dydaktycznego oraz profil i zakres prowadzonych projektów naukowo-badawczych. Istotnym kryterium jest także zgodność dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym zajęć prowadzonych w danej dyscyplinie. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, o przydziale zajęć decyduje doświadczenie zawodowe.

Studenci mają kontakt z wykładowcami, którzy oprócz wiedzy teoretycznej, często dysponują także szerokim doświadczeniem praktycznym. Wydział zapewnia studentom możliwość regularnej oceny prowadzących zajęcia zgodnie z powszechnie przyjętymi standardami (ankieta ocen zajęć dydaktycznych oraz nauczyciela akademickiego). Ponadto Jednostka wprowadziła ujednolicony, okresowy system hospitacji zajęć dydaktycznych. Hospitacjami objęte są wszystkie osoby prowadzące wykłady oraz ćwiczenia w ramach ocenianego kierunku studiów. Pracownicy jednostki podlegają także obowiązkowej okresowej ocenie pod kątem prowadzonej przez nich działalności naukowej oraz dydaktycznej. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich jest prowadzona przez bezpośrednich przełożonych. Ocena okresowa pracowników odbywa się co dwa lata. Wyniki okresowych przeglądów kadry dydaktycznej oraz wyniki ankiet ocen wykładowców, przeprowadzanych wśród studentów, są wykorzystywane w późniejszym procesie doskonalenia kompetencji poszczególnych pracowników.

Polityka kadrowa realizowana przez Jednostkę umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia w sposób pozwalający na właściwą realizację zadań dydaktycznych przy jednoczesnym zapewnieniu pracownikom odpowiednich warunków pracy. Stosowane sposoby motywowania wykładowców sprzyjają zarówno ich rozwojowi osobistemu, jak i zawodowemu. Uczelnia finansuje publikacje w wysoko punktowanych czasopismach naukowych. Takie publikacje są później nagradzane grantami przyznawanymi przez rektora, w zależności od liczby punktów przypisanej danemu czasopismu naukowemu na liście ministerialnej. Kolejnym elementem systemu wsparcia i motywowania kadry do rozwoju jest finansowanie przez Uczelnię wyjazdów na konferencje, seminaria i sympozja naukowe w ramach działalności statutowej. Realizowana polityka kadrowa pozwala na sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza tych z zakresu bezpieczeństwa, a także pomaga przeciwdziałać wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec osób prowadzących zajęcia. Obecnie konflikty oraz sytuacje trudne są rozwiązywane głównie na poziomie Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zajęcia dydaktyczne na kierunku bezpieczeństwo narodowe są prowadzone przez kompetentną kadrę nauczycieli akademickich oraz praktyków. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Dorobek naukowy, doświadczenie praktyczne oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku zapewniają właściwą realizację programu oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe poszczególnych pracowników są prawidłowe. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z obowiązującymi przepisami. Prowadzone badania naukowe zawierają się w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Powierzenie nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych jest dokonywane na podstawie zgodności z ich wykształceniem oraz doświadczeniem dydaktycznym i zawodowym.

Polityka kadrowa prowadzona przez Akademię Wojsk Lądowych we Wrocławiu, w ramach kierunku bezpieczeństwo narodowe, umożliwia właściwy dobór i zapewnia stabilność kadry, motywuje również nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym rozwijania kompetencji dydaktycznych. Są wdrożone formy motywacyjnego wsparcia rozwoju pracowników. Studenci mają wpływ na ocenę nauczycieli akademickich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Akademia Wojsk Lądowych dysponuje bazą rozlokowaną w trzech kompleksach wojskowych (Wrocław, Raków i Szklarska Poręba). Infrastruktura edukacyjna składa się m.in. z budynków dydaktycznych nr 19, 106 i 113 w kompleksie 2845, nr 32 w kompleksie 3856 oraz budynków szkoleniowych nr 11, 12 (hala sportowa), 13 i 15 (Centrum Dydaktyczno-Szkoleniowe), 14 (siłownia)

i 128 (basen kryty) w kompleksie 2845 oraz 10 i 11 w kompleksie 3856. W skład zasobów edukacyjnych wchodzi również baza gabinetowa przyporządkowana poszczególnym jednostkom organizacyjnym. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku bezpieczeństwo narodowe wykorzystywane są:

1. Sale audytoryjne (powyżej 100 miejsc) – zostały one poddane przebudowie, remontom i rewitalizacjom oraz wyposażone w nowoczesny sprzęt audiowizualny. Dostęp do szerokopasmowego łącza internetowego umożliwia prowadzenie wykładów z udziałem wykładowców z zagranicznych uczelni za pośrednictwem technologii telekonferencyjnej.
2. Sale średnie (40 – 100 miejsc) – wyposażone w sprzęt multimedialny wykorzystywane są do realizacji zajęć specjalistycznych i kierunkowych z mniejszymi grupami. Pozwalają też na organizację zajęć w syndykatach w formie warsztatów i konwersatoriów. Dostęp do szerokopasmowego Internetu zapewnia wykorzystanie nowoczesnych technik i form nauczania.
3. Sale ćwiczeniowe (o średniej pojemności 30 miejsc) – wyposażone w sprzęt multimedialny z dostępem do szerokopasmowego Internetu (również bezprzewodowego). Zasoby edukacyjne pozwalają na prowadzenie zajęć praktycznych w mniejszych grupach ćwiczeniowych.
4. Pracownie komputerowe (jest ich 6, na każdej od kilkunastu do kilkudziesięciu stanowisk dostępowych) – wyposażone w sprzęt multimedialny oraz komputery stacjonarne lub laptopy z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Są one przeznaczone przede wszystkim do realizacji zajęć dydaktycznych wymagających wsparcia teleinformatycznego.

Uczelnia dysponuje również m.in. następującymi specjalistycznymi pracowniami dydaktycznymi, laboratoriami naukowymi:

1. Laboratorium zarządzania kryzysowego – wyposażone jest w 24 stanowiska komputerowe dla studentów oraz jedno stanowisko dla wykładowcy. Wszystkie komputery połączone są w lokalną sieć z dostępem do Internetu stacjonarnego. Zainstalowane oprogramowanie umożliwia prowadzenie zajęć m.in. z bezpieczeństwa teleinformatycznego lub zarządzania kryzysowego. Na komputerach zainstalowano sieciowy Symulator Zdarzeń Lądowych, który wraz z mobilną centralą telefoniczną umożliwia realizację ćwiczeń związanych z systemem powiadamiania ratunkowego. Na bazie tego sprzętu i oprogramowania są przeprowadzane coroczne ćwiczenia KRYZYS.
2. Laboratorium budowy i eksploatacji pojazdów wojskowych – wyposażone zostało w egzemplarze sprzętu wojskowego (np. BWP-1, BRDM, czołg t-72) i sprzęt informatyczny i multimedialny. Zasoby te umożliwiają prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie: budowy i eksploatacji sprzętu wojskowego, podstaw eksploatacji sprzętu wojskowego, zabezpieczenia logistycznego działań taktycznych, organizacji zabezpieczenia medycznego itp.
3. Laboratorium taktycznej symulacji konstruktywnej – wyposażone jest w sprzęt komputerowy i sieciowy oraz multimedialny, a także specjalistyczne oprogramowanie symulacji taktycznej PACAST (Polish Academy Command and Staff Trainer). Zasoby te pozwalają na prowadzenie ćwiczeń dowódczo-sztabowych oraz ćwiczeń z zarządzania kryzysowego. Natomiast oprogramowanie symulacji komunikacji głosowej CNR-Sim Pro umożliwia prowadzenie zajęć praktycznych w zakresie prowadzenia korespondencji radiowej w oparciu o symulowaną programowo i sprzętowo sieć łączności. Laboratorium to ze względu na duże możliwości funkcjonalne oprogramowania symulacyjnego jest wykorzystywane podczas międzynarodowych przedsięwzięć dydaktycznych.
4. Laserowy system broni strzeleckiej LSS – oddaje realizm pola walki, za pomocą instrumentacji ćwiczących (zestaw odbiorników laserowych: szelki i opaski na hełm). System ten wykorzystuje nowoczesne technologie laserowe wraz z kodowaniem sygnału OSAG 2, geolokalizację, szybką transmisję danych. Umożliwia prowadzenie szkolenia w osobnych grupach. Wyposażenie indywidualne i specjalistyczne pozwala na instrumentację pomieszczeń (czujniki ruchu i identyfikacji ćwiczących) oraz pojazdów.
5. Laboratoria komputerowe – wyposażone w sprzęt komputerowy i multimedialny przeznaczone są do prowadzenia zajęć dydaktycznych wymagających specjalistycznego oprogramowania, np. symulatora zdarzeń lądowych czy symulatora zarządzania sytuacjami kryzysowymi.

Zajęcia z zakresu kultury fizycznej odbywają się na obiektach sportowych. Pierwszym jest pływalnia kryta 25-metrowa z wydzielonymi 5 torami, dostosowana do realizacji zajęć z pływania i ratownictwa

wodnego dla maksymalnie 30 osób. Kolejnym siłownia i sala walki wręcz przeznaczone do prowadzenia zajęć z gimnastyki i ćwiczeń siłowych oraz treningów większości sekcji sportowych Uczelni (maksymalna wielkość grupy do 40 osób). Obiekt posiada kilkadziesiąt specjalistycznych urządzeń i przyborów do stymulacji siły mięśniowej i wytrzymałości siłowej. Sala walki wręcz została wyposażona w specjalistyczną matę do realizacji zajęć przede wszystkim z walki wręcz i gimnastyki ogólnorozwojowej (maksymalna liczebność grupy ok. 30 osób). Sala bokserska posiada specjalistyczny ring i wsady do montażu trzech drążków gimnastycznych (maksymalna wielkość grupy ok. 30 osób). Natomiast Ośrodek Jeździecki w Rakowie, przeznaczony jest do realizacji zajęć z jazdy konnej. Obiekt ten dysponuje krytą ujeżdżalnią, wydzielonymi trasami do jazdy konnej, padokiem. Liczba koni, która wynosi 15 warunkuje organizację zajęć programowych dla maksymalnie 15-osobowej grupy szkoleniowej. Stadion lekkoatletyczny składa się z boiska piłkarskiego o nawierzchni trawiastej oraz bieżni żużlowej. Przeznaczony jest do realizacji zajęć z atletyki terenowej i piłki nożnej. Jednocześnie mogą ćwiczyć dwie grupy po ok. 30 osób. Ośrodek Sprawności Fizycznej (tor przeszkód) obejmuje tor przeszkód oraz 400-metrową bieżnię żużlową wokół niego. Na obiekcie realizowana jest atletyka terenowa ukierunkowana na nauczanie i doskonalenie umiejętności pokonywania syntetycznych torów przeszkód, indywidualnie i zespołowo oraz wykonywanie różnorodnych ćwiczeń wysokościowych (w ośrodku mogą ćwiczyć dwie grupy szkoleniowe po ok. 30 osób). Korty tenisowe (7 kortów tenisowych) o nawierzchni z mączki ceglanej przeznaczone są do prowadzenia zajęć z tenisa ziemnego. Na kortach maksymalnie mogą realizować zajęcia dwie grupy szkoleniowe tj. ok. 60 osób. Z kolei boiska asfaltowe (6 boisk) wykorzystywane są do prowadzenia zespołowych gier sportowych. Proces dydaktyczny realizowany na nich obejmuje zajęcia z piłki siatkowej, piłki ręcznej, piłki koszykowej i piłki nożnej. Boiska umożliwiają realizację zajęć programowych z wychowania fizycznego dla maksymalnie 6 grup szkoleniowych tj. ok. 180 osób. Wielofunkcyjny Ośrodek Gimnastyczny (WOG) składa się z kilkudziesięciu przyrządów gimnastycznych tj. drabinek gimnastycznych, drążków wysokich, poręczy gimnastycznych, ławeczek gimnastycznych. WOG przeznaczony jest do realizacji zajęć z gimnastyki ogólnorozwojowej i przyrządowej oraz zajęć z atletyki terenowej. W ośrodku może ćwiczyć jednocześnie maksymalnie 30 osób. Siłownia zewnętrzna przeznaczona do prowadzenia zajęć z gimnastyki i ćwiczeń siłowych, skierowanych na kształtowanie siły mięśniowej dla grupy nie większej niż 30 osób. Obiekt składa się z kilkunastu specjalistycznych urządzeń i przyborów do stymulacji siły mięśniowej i wytrzymałości siłowej, większość z oporowaniem własnej masy ciała. Uczelnia współpracuje z resortowymi centrami szkolenia wojskowego, które posiadają zasoby umożliwiające realizację zajęć praktycznych, w tym specjalistyczną bazę i wyposażenie, m.in. studenci biorą udział w szkoleniach w ramach realizacji programu Legii Akademickiej. Ponadto organizowane są dla studentów wykłady gościnne realizowane przez ekspertów z różnych dziedzin związanych z bezpieczeństwem, np. gen. M. Klisza (Z-cę Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej) nt. Rola formacji ochotniczych w systemie obronnym państwa. Zajęcia dydaktyczne realizowane są również w formie wizyt studyjnych w jednostkach i instytucjach wojskowych, a także przedsiębiorstwach, zgodnie z zapisami w karcie przedmiotów takich jak: ochrona dóbr kultury, organizacja i funkcjonowanie systemów ratowniczych, zarządzanie kryzysowe. Przykładem mogą być wyjazdy do: Zakładu Karnego nr 1 we Wrocławiu, centr zarządzania kryzysowego oraz centr alarmowania ratunkowego. W 2019 roku rozpoczęto współpracę z Policją, Żandarmerią Wojskową oraz Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie polegającą na uczestnictwie studentów w projekcie badawczym pt. Przesłuchanie uczestnika sytuacji kryzysowej. Opisana infrastruktura oraz zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programów studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Studenci mają możliwość korzystania z dostępu do szerokopasmowego Internetu w pracowniach komputerowych i w czytelni, jak również za pomocą prywatnych urządzeń w dowolnym miejscu w większości budynków stanowiących campus. Uczelnia zapewnia dostęp do programów specjalistycznych, które stanowią wyposażenie laboratoriów naukowych, a także MS-Office 365, Wirtualnej Uczelni i innych. Sekcja Informatyki zapewnia ciągłość działania systemów wymaganych do

prawidłowego funkcjonowania AWL oraz zapewnia wsparcie dla użytkowników tych systemów i sprzętu komputerowego oraz sieciowego. Informacje uzyskane na temat infrastruktury informatycznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania pozwalają stwierdzić, że zasoby te są nowoczesne, nieodbiegające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Zgodnie z uchwałą Senatu nr 24/IV/2021 w sprawie: określenia liczby miejsc na kierunkach studiów stacjonarnych w roku akademickim 2021/2022 obowiązują następujące liczebności grup dydaktycznych: wykłady ogólne (80 – 150 osób, liczba ta może być wyższa, jeżeli są do dyspozycji sale o większej pojemności), wykłady specjalistyczne (do 80 osób), ćwiczenia (do 35 osób), lektoraty (do 15 osób), laboratoria wymagające szczególnego nadzoru i kontroli ze strony nauczyciela akademickiego (10 osób), laboratoria komputerowe (do 15 osób), seminaria dyplomowe (do 15 osób na studiach II stopnia). Biorąc pod uwagę liczbę, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczbę stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie należy uznać, iż zasoby te są dostosowane do liczby studentów na ocenianym kierunku ich podziału na grupy dydaktyczne, a co się z tym wiąże umożliwiają skuteczną i efektywną realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Biblioteka jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną należącą do Resortowej Sieci Bibliotecznej Sił Zbrojnych, powołaną do zaspokajania potrzeb czytelniczych środowiska akademickiego AWL. Ogółem na terenie biblioteki znajduje się 108 miejsc pracy, 17 stanowisk komputerowych, 60 miejsc w dwóch salach dydaktycznych oraz strefie rekreacyjnej. W całej bibliotece działa sieć internetowa. Na dzień 31.10.2021 r. zasoby biblioteczne liczyły: 1) książki – 156 741 egz.; 2) czasopisma – 4 774 roczników (prenumerata biblioteczna na 2021 r. to: 97 tytułów, w tym 16 zagranicznych); 3) normy – 2596 egz.; 4) zbiory specjalne – 1 523 egz.; 5) broszury – 344 egz.; 6) IBUK LIBRA – 155 pozycji. Natomiast czytelnia posiada łącznie 48 miejsc dostępowych. W ramach wyselekcjonowanych działów takich jak np.: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo międzynarodowe, obronność państwa, terroryzm, wojny, konflikty czytelnicy mają dostęp do liczącego 9720 jednostek inwentarzowych księgozbioru podręcznego oraz do gromadzonych roczników czasopism archiwalnych i bieżących. Z kierunkiem studiów bezpieczeństwo narodowe powiązanych jest blisko 1770 książek i 54 tytuły czasopism. W roku akademickim 2020/2021 zasoby biblioteki powiększyły się o 1930 jednostek inwentarzowych i 208 roczników czasopism. W bibliotece realizowany jest program Ministerstwa Edukacji i Nauki – Wirtualna Biblioteka Nauki. Program ten gwarantuje powszechny bezpłatny dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie. Zasoby biblioteki są dostosowane do liczby studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z księgozbioru w formie tradycyjnej i cyfrowej.

AWL zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Potwierdzeniem są okresowo przeprowadzane przeglądy tej infrastruktury i eliminowanie stwierdzanych uchybień na bieżąco. Ostatni taki okresowy przegląd miał miejsce na początku 2021 roku oraz w grudniu 2021 roku. Przeglądy te zakończyły się wnioskami, że ogólny stan techniczny i użytkowy obiektów, warunki do pracy dla pracowników administracyjnych, nauczycieli oraz warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych spełniają wymagania określone przepisami BHP.

W trzech kompleksach wojskowych dostępna jest sieć bezprzewodowa umożliwiająca połączenie z zasobami dydaktycznymi Uczelni oraz Internetem. AWL udostępnia dla studentów większość obiektów poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań, realizacji projektów itp. W przypadku specjalistycznych pracowni dydaktycznych, laboratoriów naukowych, ze względu na warunki bezpieczeństwa oraz szczegółowe instrukcje użytkowania korzystanie z nich odbywa się pod nadzorem kadry dydaktycznej lub personelu zabezpieczającego. Natomiast do sal ogólnego przeznaczenia studenci mają swobodny dostęp w czasie wolnym od zajęć każdego dnia do godziny 21:00. Rozwiązania te umożliwiają studentom wykonywanie zlecanych zadań oraz realizację projektów.

Uczelnia jest dostosowana do kształcenia osób niepełnosprawnych. W budynkach nie ma barier architektonicznych dla osób poruszających się na wózkach (np. w bibliotece znajduje się specjalne

stanowisko dla osób niedowidzących i niedosłyszących). Dodatkowo wdrożono system wsparcia socjalnego i stypendia dla osób niepełnosprawnych. Osoby takie mogą również skorzystać z możliwości zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach oraz formy zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń w zależności od stopnia niepełnosprawności. W ten sposób AWL zapewnia studentom z niepełnosprawnością pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Uczelnia prowadzi kształcenie na odległość poprzez system Moodle pozwalający na współpracę w trybie synchronicznym (czat) bądź asynchronicznym (forum). Oprócz tego do zdalnej realizacji zajęć dydaktycznych wykorzystywana jest platforma MS-Teams firmy Microsoft. Moodle oraz MS-Teams połączone są z systemem informatycznym Egeria, co pozwala studentom korzystać z tych platform za pośrednictwem swojego konta. Tym samym Uczelnia umożliwia interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura i oprogramowanie stosowane w kształceniu na odległość jest połączone z innymi systemami uczelnianymi.

Uczelnia podejmuje działania, aby zapewnić studentom dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie, m.in. zakupiono i wdrożono do procesu dydaktycznego laboratorium komputerowego wspomagania projektowania oraz specjalistyczną pracownię zarządzania kryzysowego. Ponadto złożono wnioski oraz programy inwestycyjne na pozyskanie nowoczesnych urządzeń wykorzystujących technologię rzeczywistości wirtualnej i poszerzonej 3D, które będą wykorzystywane w realizowanym procesie dydaktycznym.

W polityce zarządzania zbiorami uwzględnia się potrzeby środowiska akademickiego. Dlatego też treści drukowane funkcjonują obok dokumentów elektronicznych o dostępie zarówno lokalnym, jak i zdalnym. Zasób biblioteczny aktualizowany jest o wydawnictwa specjalistyczne wojskowe oraz nowości wydawnicze wynikające z procesu kształcenia i szkolenia, w tym z nauk o bezpieczeństwie, zarządzania i jakości. W zakładce na stronie internetowej widoczne są wszystkie nowe wpływy, dodatkowo redagowany jest Biuletyn Nowości Biblioteki oraz Biuletyn Biblioteczny AWL. Wsparciem dla działalności naukowej jest Ośrodek Informacji Naukowej, Bibliograficznej i Patentowej (OINBiP). Pracownicy tego ośrodka udzielają pomocy studentom w gromadzeniu materiałów potrzebnych do przygotowania prac dyplomowych i innych.

Przed rozpoczęciem roku akademickiego każdy nauczyciel analizuje karty prowadzonych zajęć i dokonuje ich ewentualnej korekty. W przypadku aktualizacji literatury wskazanej w kartach przedmiotów kontaktuje się z biblioteką i zgłasza potrzeby w zakresie zakupu nowych opracowań zwartych lub ciągłych. Księgozbiór biblioteczny obejmuje piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do zakresu realizowanego procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów.

W czytelni z otwartym dostępem do zbiorów gromadzone są wydawnictwa zwarte, księgozbiór encyklopedyczny oraz bieżące czasopisma polskie, zagraniczne i archiwalne wojskowe. Za pośrednictwem strony internetowej użytkownicy mają dostęp do zasobów elektronicznych, katalogów rozproszonych, bibliotek cyfrowych, baz zarówno pełnotekstowych, jak i bibliograficznych z różnych dziedzin nauki, dostępnych zgodnie z ideą Open Access. W ten sposób czytelnicy mogą przeszukiwać zasoby m.in.: Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica, KARO (Katalogu Rozproszonych Bibliotek Polskich), czy World Cat największej na świecie bibliograficznej bazy zawierającej ponad 150 milionów różnych rekordów odnoszących się do ponad 1,4 miliarda zasobów fizycznych i cyfrowych w ponad 470 językach. Użytkownicy mają też dostęp do księgozbioru Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach licencji krajowej oraz komercyjnej, do Science Direct (Elsevier), nature.com, science.org, Web of Science, bazy Scopus. Oprócz tego mogą korzystać z zakupionych przez AWL baz Emerald, Jstor, w ramach EBSCO z Academic Research Source, International Security & Counter – Terrorism Reference Center czy Ibuk Libry zarówno na terenie Uczelni, jak i poza nią za pośrednictwem kodów. Zatem Uczelnia zapewnia studentom dostęp do piśmiennictwa w formie tradycyjnej oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z nich.

Studentom są zapewnione materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, które są im udostępniane w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dostępne również dla studentów z niepełnosprawnością. Materiały te w postaci prezentacji, artykułów naukowych, fragmentów opracowań zwartych czy zagadnień do opracowania są zamieszczane na platformie e-learningowej Moodle.

Okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu na odległość, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych (obejmujące: ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością) dokonywane są przed rozpoczęciem każdego semestru kształcenia. Oprócz tego ze względu na znaczne obciążenie sal dydaktycznych prowadzone są kontrole bieżące. Natomiast specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe są sprawdzane przed cyklem zajęć laboratoryjnych. Ich wyposażenie i sprzęt w razie potrzeby są naprawiane lub składane są zapotrzebowania na zakupy uzupełniające.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Przykładem może być zakup nowych routerów w czasie pandemii COVID-19, aby poprawić jakość sieci teleinformatycznej oraz wyposażenie nauczycieli akademickich w nowy sprzęt typu laptop z przeznaczeniem na potrzeby zdalnego nauczania.

Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz studentów (przedstawicieli samorządu studenckiego) w okresowych przeglądach infrastruktury i zasobów edukacyjnych. Przeglądy dokonywane są także z uwzględnieniem wyników przeprowadzanych badań ankietowych adresowanych do społeczności akademickiej (w przypadku studentów opracowano i wykorzystuje się do przeprowadzania badań sondażowych m.in. kwestionariusz obsługi administracyjnej).

Uczelnia systematycznie doskonali swoją infrastrukturę, czego przykładem jest zakończona modernizacja jednego z budynków dydaktycznych, przebudowa budynku laboratorium symulacji taktycznych. Z kolei potwierdzeniem realizacji zgłaszanych przez studentów inicjatyw jest umożliwienie im korzystania z różnych specjalistycznych pracowni dydaktycznych, laboratoriów naukowych oraz innych obiektów lub pomocy i środków dydaktycznych, w tym ze strzelnicy czy symulatora strzelań. Opisane sytuacje dowodzą, iż wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do rozwoju infrastruktury, dydaktycznej, naukowej, wyposażenia oraz innych zasobów edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje rozbudowaną infrastrukturą i zasobami edukacyjnymi dostosowanymi do potrzeb kształcenia studentów na kierunku bezpieczeństwo narodowe, z uwzględnieniem także potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Sale ogólne, ćwiczeniowe i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe zostały wyposażone w sprzęt techniczno-informatyczny oraz specjalistyczny umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Ponadto cała baza dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i sportowa wraz z wyposażeniem są dostępne dla studentów w czasie wolnym od zajęć.

Poza tym dzięki ogólnodostępnej sieci internetowej, oprogramowaniu, które mogą pobrać studenci i nauczyciele akademicy, platformie e-learningowej oraz innym wdrożonym rozwiązaniom Uczelnia zapewnia sprawną i efektywną komunikację, a także realizację zajęć w formie kształcenia na odległość.

Zbiory biblioteczne, które są okresowo uzupełniane, mają swoje odzwierciedlenie w sylabusach. Obok tradycyjnych zbiorów bibliotecznych studenci mają też zapewniony dostęp do publikacji naukowych i popularnonaukowych w wersji elektronicznej.

W celu poszerzenia własnej rozbudowanej infrastruktury, do prowadzenia zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistych, AWL nawiązała współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym i korzysta z obiektów, sprzętu różnych podmiotów. Infrastruktura i zasoby edukacyjne poddawane są systematycznej ocenie, w której biorą udział nauczyciele akademicki oraz studenci. Władze Uczelni, w miarę możliwości, wdrażają zgłaszane inicjatywy i poszerzają zasoby wykorzystywane do realizacji procesu dydaktycznego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi – podpisano 24 umowy o stałej współpracy i 19 porozumień dotyczących organizacji praktyk i staży. Do grona podmiotów współpracujących z Uczelnią w zakresie kierunku bezpieczeństwo narodowe należą jednostki organizacyjne policji, wojska, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, administracji państwowej, samorządu terytorialnego (w tym podległych straży miejskich). Profil działalności podmiotów z którymi Jednostka nawiązała współpracę oraz ich liczba jest adekwatna do obecnych potrzeb kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Pierwotnie w Jednostce funkcjonowała instytucjonalna forma włączenia interesariuszy zewnętrznych w postaci Rady Programowej Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie. W składzie tego organu kolegialnego byli przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych zaangażowanych w rozwój Jednostki – Rada spotykała się dwa razy w roku i opiniowała program studiów oraz jego realizację. W 2019 roku Radę rozwiązano ze względu na zmiany struktury organizacyjnej Uczelni, część funkcji doradczych przejęła uczelniana Rada Programowa. Od momentu powstania odbyło się tylko jedno spotkanie uczelnianej Rady Programowej, w dodatku na czas pandemii spotkania Rady zostały całkowicie zawieszone. Pomimo, że w uczelnianej Radzie Programowej reprezentowani są również interesariusze zewnętrzni, nie ma ona istotnego wkładu w kształtowanie ocenianego kierunku. Jest to sytuacja niekorzystna w kontekście potrzeb kierunku. Rekomenduje się zwiększenie udziału Rady w zakresie kształtowania programu studiów i wypracowania nowych form współpracy z interesariuszami.

W efekcie dialogu z interesariuszami zewnętrznymi, prowadzonego wcześniej w formie usystematyzowanej na poziomie Rady Programowej, a obecnie głównie kontaktów bilateralnych (również niesformalizowanych), wypracowano następujące formy współpracy dotyczące ocenianego kierunku:

- prowadzenie zajęć przez ekspertów z instytucji zewnętrznych,
- realizacja praktyk studenckich (opisana w kryterium 2),
- organizacja wyjazdów studyjnych dla kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku,
- zapewnienie studentom możliwości uczestniczenia w wizytach studyjnych i zajęciach terenowych w jednostkach organizacyjnych prowadzących działalność związaną z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego – np. w centrach zarządzania kryzysowego, centrum obsługi numeru ratunkowego 112,

- włączenie do programu studiów ćwiczeń kryzys, realizowanych w formie zajęć warsztatowych, w wykorzystaniem symulatora zdarzeń kryzysowych,
- uruchomienie programu stażowego absolwentów kierunku w służbach kontrwywiadu wojskowego,
- wykłady gościnne, które Jednostka organizuje w ramach współpracy z centrami szkolenia i instytucjami resortu obrony dla studentów - prelegentami są eksperci z różnych dziedzin związanych z bezpieczeństwem np. wykład Zastępcy Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej *Rola formacji ochotniczych w systemie obronnym państwa*, czy wykład *Przyszłe konflikty zbrojne*.
- podejmowanie wspólnych projektów badawczych i badawczo-rozwojowych. Pomimo, że w Jednostce jest realizowanych wiele tego typu projektów, jednakże do niedawna nie dotyczyły one ocenianego kierunku. Pierwszy znaczące przedsięwzięcie prowadzone w ramach kierunku bezpieczeństwo narodowe jest efektem rozpoczętej w 2019 roku współpracy z Prokuraturą, Policją, Żandarmerią Wojskową oraz Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie. W ramach projektu badawczego *Przesłuchanie uczestnika sytuacji kryzysowej*, studenci kierunku brali czynny udział w przygotowaniu scenariuszy sytuacji kryzysowych oraz realizacji symulacji przesłuchań osób podejrzanych o udział w przygotowaniu do dokonania czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa o charakterze terrorystycznym.
- w wyniku współpracy z centrami szkolenia i jednostkami wojskowymi studenci biorą udział w szkoleniu praktycznym w ramach programu Legia Akademicka.

Poza funkcjonowaniem Rady Programowej AWL nie wypracowano w Jednostce innej, usystematyzowanej formy opiniowania przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego programu studiów oraz planów rozwoju kierunku. Jedynie w zakresie ewaluacji kształcenia na praktykach zbierano uwagi i opinie od zakładowych opiekunów praktyk i studentów, w wyniku czego wprowadzono do programu zajęcia warsztatowe. Wykazane w analizie kryterium 2 uchybienia w zakresie opisu efektów uczenia się wskazują na potrzebę zwiększenia udziału interesariuszy zewnętrznych w definiowaniu tych efektów i dopasowaniu ich m.in. do wymogów rynku pracy. Rekomendowane jest umożliwienie przedstawicielom otoczenia udziału w pracach zespołów odpowiedzialnych za opracowanie programu studiów i zapewnienie jakości kształcenia.

Nie wszystkie formy współpracy z interesariuszami mogły być prowadzone w pełnym zakresie w okresie objętym ograniczeniami wynikającymi z reżimu sanitarnego. W szczególności zawieszona została realizacja części praktyk studenckich oraz dodatkowych zajęć warsztatowych prowadzonych przez pracodawców, a także wizyt studyjnych. Ograniczenia te nie były kompensowane przez Jednostkę poprzez wykorzystanie technik i narzędzi pracy zdalnej, co wynikało ze specyfiki funkcjonowania podmiotów, z jakimi współpracuje Jednostka.

Jednostka nie prowadziła dotąd w sposób usystematyzowany i kompleksowy okresowej ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W efekcie, pomimo dużego potencjału, Jednostka wypracowała stosunkowo niewiele form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, a sam proces współpracy nie jest odporny na okresowe fluktuacje, wynikające chociażby z ograniczeń pandemicznych. Z tego względu rekomenduje się, aby Jednostka regularnie dokonywała przeglądu służącemu trafnemu identyfikowaniu szans, zagrożeń oraz mocnych i słabych stron współpracy z otoczeniem, i na tej podstawie formułowała wnioski doskonalące.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca Jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w ograniczonym zakresie, jednakże ma charakter trwały i przekłada się pozytywnie na program studiów i jego realizację. Współpraca jest realizowana w wymiarze adekwatnym dla zaspokojenia najważniejszych potrzeb kierunku dotyczących doskonalenia programu studiów i metod jego realizacji.

W zakresie przedmiotowego kryterium stwierdzono pewne uchybienia, nie mają one jednak charakteru nieprawidłowości wymagających sformułowania zaleceń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W celu koordynowania działań międzynarodowych powołano Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+ oraz Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+. Do kompetencji Uczelnianego Koordynatora ds. Programu Erasmus+ należy m.in. bezpośrednia koordynacja w zakresie sporządzania kart zaliczeń i porozumień, dotyczących programu zajęć oraz zatwierdzanie późniejszych zmian w oparciu o Zasady dotyczące realizacji wyjazdów studentów w ramach programu Erasmus Szkolnictwo Wyższe. Koordynator AWL inicjuje również nowe umowy w ramach programu Erasmus+ oraz rozpowszechnia informacje o ich realizacji. Poza tym osoba ta nadzoruje działalność koordynatorów wydziałowych programu Erasmus+. Natomiast Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ ponosi odpowiedzialność przede wszystkim za prawidłową organizację i realizację wymiany międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie. Osoba ta sporządza także sprawozdania ze współpracy międzynarodowej. Procedury związane z wykonywaniem zadań w zakresie omawianego programu opisano w Zasadach realizacji programu ERASMUS w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki. Działem wspierającym studentów i pracowników w zakresie realizacji międzynarodowej mobilności mającej na celu zdobywanie wiedzy i doświadczenia w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego i na europejskim rynku pracy jest Biuro Karier i Programu Erasmus. Ogólne informacje o ERASMUSIE+ są zamieszczane na stronie internetowej. Materiały związane z tym programem znajdują się także na Facebooku, Instagramie. Ponadto są upowszechniane w ramach funkcjonujących kół zainteresowań. AWL współpracuje z United States Military Academy w West Point (USA), Virgin Military Institute (USA), University of North Georgia (USA), University of Stellenbosch (Południowa Afryka). Współpraca międzynarodowa nastawiona jest na wymianę doświadczeń z zagranicznymi uczelniami o profilu ogólnoakademickim, co wpływa na kształtowanie programu na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe. Rozwijaniu wymiany międzynarodowej sprzyjają zajęcia z języka obcego. W ich trakcie studenci na ocenianym kierunku mogą rozwijać swoje umiejętności językowe, które są niezbędne, aby uczestniczyć w programie Erasmus+ i realizować część studiów za granicą lub uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w języku angielskim. Uzupełnieniem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest współpraca nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów z ponad 40 uczelniami z całego świata, ze szczególnym uwzględnieniem uczelni o profilu wojskowym. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia.

Nauczyciele akademicy oraz studenci mogą korzystać z wyjazdów międzynarodowych. W latach 2017-2020 zajęcia dydaktyczne za granicą prowadziło 47 nauczycieli akademickich związanych z kierunkiem studiów bezpieczeństwo narodowe. Natomiast 29 osób z zagranicy realizowało zajęcia dydaktyczne dla studentów AWL. W ramach programu Erasmus+ również 22 studentów tego kierunku studiowało zagranicą. Oprócz tego pracownicy naukowci realizują projekty badawcze związane ze współpracą międzynarodową, w tym: projekt pt. Usuwanie perfluorowanych zanieczyszczeń organicznych ze środowiska wodnego z użyciem cieczy jonowych: Kalkulacje teoretyczne oraz eksperymenty, realizowany w partnerstwie z Uniwersytetem Doshisha w Kioto (Japonia). Dodatkowo nauczyciele akademicy prowadzili też badania naukowe poza granicami kraju, m.in. w ramach projektu finansowanego z subwencji MON w porozumieniu z Uniwersytetem Służb Publicznych w Budapeszcie oraz Uniwersytetem Zarządzania Bezpieczeństwem w Koszycach. Inny zespół badaczy wyjechał w celu

realizacji badań naukowych na Uniwersytecie of North Georgia w USA. Kolejny prowadził badania porównawcze współpracując z Royal Military College Saint-Jean National Defence w Kanadzie. AWL współorganizuje też konferencje międzynarodowe. Przykładem takiego działania jest 1st International Conference „Security of Central and Eastern European Countries (20-22.03.2019 r.). Brało w niej udział 15 jednostek naukowych. Procentowy wskaźnik referatów wygłoszonych przez osoby z zagranicznych ośrodków naukowych wyniósł 21,05%. Na podstawie powyższych informacji zasadnym jest stwierdzenie, iż stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów na ocenianym kierunku studiów.

Okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów są dokonywane podczas corocznych narad pracowników Jednostki dotyczących aktualizacji edycji programowych. Wyniki monitorowania procesu umiędzynarodowienia wykorzystywane są do podejmowania działań korygujących.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia podejmuje działania, aby zapewnić możliwość rozwoju nauczycieli akademickich oraz studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia polega na współpracy z uczelniami zagranicznymi i innymi instytucjami w ramach programu Erasmus+ oraz poza nim.

Dodatkowo Uczelnia realizuje projekty badawcze, które pozwalają na rozwijanie współpracy międzynarodowej. AWL stwarza też nauczycielom akademickim oraz studentom warunki dla mobilności wirtualnej.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe na Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu otrzymują systematyczne i kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się. Jego formy są adekwatne do potrzeb poszczególnych grup studentów, specyfiki ocenianego kierunku oraz do wymagań określonych w programie studiów, co pozwala na uzyskanie zaplanowanych efektów uczenia się.

Uczelnia zapewnia w szczególności odpowiednie przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Studenci mają możliwość zaangażowania się w działalność kół naukowych, które zapewniają im możliwość rozwoju i pogłębiania interesujących ich obszarów nauki. Nauczyciele akademicy są otwarci na propozycje studentów dot. uruchamiania kolejnych sekcji, które zajmować się będą

materia, która leży w ich zainteresowaniach badawczych. Koła naukowe podejmują liczne inicjatywy. Warto również wspomnieć o „zeszytach studenckich” i „rocznikach studenckich”, gdzie studenci mogą publikować wyniki swoich badań. Studenci biorą udział w grantach badawczych prowadzonych przez pracowników AWL, a także są zachęceni do samodzielnego ubiegania się o środki na badania. Mają oni dostęp do potrzebnej infrastruktury, w tym dobrze wyposażonej biblioteki. Natomiast w przyswajaniu materiału z zajęć pomaga im dobrze funkcjonująca platforma e-learningowa, na której nauczyciele akademicki zamieszczają dodatkowe materiały. Prowadzący są dostępni w czasie dyżurów, o których informują studentów podczas zajęć, informacje o czasie ich odbywania można także znaleźć na stronie Uczelni.

AWL motywuje studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz wspiera studentów wybitnych. Trzon wsparcia w tym zakresie stanowią stypendia zapewnione przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Oprócz nich studenci mogą ubiegać się o stypendia zewnętrzne m.in. stypendium Ministra. Co roku odbywa się również konkurs na najlepsze prace dyplomowe, a pracownicy chętnie informują studentów o możliwościach udziału w wymianach, pracach badawczych i konkursach.

AWL posiada bardzo rozbudowaną infrastrukturę pozwalającą na rozwijanie indywidualnych pasji studentów. Najważniejsze z nich to sekcje sportowe, których członkowie osiągają liczne sukcesy na zawodach w kraju i za granicą. Z racji profilu Uczelni dostępny jest również kurs dot. spraw wojskowych dla zainteresowanych studentów cywilnych. Studenci mają możliwość zaangażowania się w działalność Samorządu Studenckiego, który organizuje wiele przedsięwzięć, oraz wspiera władze Uczelni poprzez uczestnictwo w licznych spotkaniach i komisjach. Na Akademii działa także Chór Akademicki i Klub AWL, którego celem jest prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i artystycznej w społeczności akademickiej. Rozwój w zakresie przedsiębiorczości zapewnia Biuro Karier i Programu Erasmus, które organizuje liczne warsztaty oraz targi pracy dla studentów.

Zgodnie z Regulaminem Studiów, studenci mogą ubiegać się o zindywidualizowaną formę kształcenia, dostosowaną do ich potrzeb - Indywidualną Organizację Studiów, a także w razie potrzeby o urlop. Mogą o nią wnioskować studenci, którzy: realizują dwa lub więcej programy studiów, odbywają część studiów na innej uczelni (również zagranicznej), są członkami sportowej kadry narodowej, są rodzicami, opiekują się osobą z niepełnosprawnością, są niepełnosprawni a także z innych uzasadnionych przyczyn nie są w stanie realizować zajęć zgodnie z harmonogramem studiów. Uczelnia kompleksowo wspiera również studentów z niepełnosprawnościami poprzez: dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, możliwość pomocy asystenta, zmianę sposobu uczestnictwa w zajęciach, dostosowanie trybu zaliczania zajęć w zależności od stopnia niepełnosprawności. W bibliotece dostępne jest stanowisko wyposażone w specjalistyczny sprzęt dla osób niedosłyszących i niedowidzących. Potrzeby studentów w tym zakresie są stale monitorowane przez pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami.

W razie problemów związanych z tokiem studiów studenci mogą kierować się do wyznaczonego opiekuna roku lub prodziekana ds. Studenckich. System rozpatrywania skarg i wniosków działa sprawnie. Oparty jest on głównie na działalności Biura Obsługi Studentów, większość spraw załatwia się w sposób tradycyjny. Dla studentów przygotowane są wzory wniosków w konkretnych sprawach, które składane są na piśmie. W wyjątkowych sytuacjach (takich jak zagrożenie epidemiologiczne) istnieje możliwość przysyłania ich w formie skanów. Pracownicy administracyjni są kompetentni i wyrozumiali dla interesariuszy. W rozwiązywaniu problemów dużą rolę odgrywa także Samorząd Studencki, który jest w stałym kontakcie z władzami, i na bieżąco monitoruje potrzeby i problemy studentów co zapewnia sprawność i skuteczność działań w tym zakresie.

Na AWL od 2019 roku obowiązuje „Wewnętrzna Polityka Antydyskryminacyjna” oraz „Wewnętrzna Polityka Antymobingowa”, a od 2020 roku została wprowadzona „Procedura przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu oraz innym niepożądanym zachowaniom dla studentów”. Dokumenty te szeroko opisują zasady i działania jakie podejmuje Uczelnia, w celu zapobiegania

dyskryminacji i przemocy, a także w przypadku, gdy ktoś dopuści się naruszeń w tym zakresie. Oprócz tego Uczelnia prowadzi kampanie informacyjne i spotkania dotyczące m.in. roli kobiet oraz ich praw. Na Uczelni działa także Psychologiczny Punkt Konsultacyjny, który oferuje studentom pomoc psychologiczną oraz upowszechnia wiedzę związaną ze zdrowiem psychicznym. Dla studentów i pracowników Akademii dostępna jest także całodobowa infolinia pomocy psychologicznej.

AWL sprawnie wspiera Samorząd Studencki zarówno finansowo, jak i organizacyjnie. Przedstawiciele samorządu zapraszani są do współdziałania z władzami Uczelni poprzez uczestnictwo w spotkaniach wielu gremiów i komisji. Samorząd ma wpływ na kształt programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe poprzez swoich przedstawicieli w radzie programowej. Samorząd prowadzi działalność socjalno-kulturalną, a także opiniuje najważniejsze akty prawne dot. studentów i wypowiada się w ważnych dla nich kwestiach. Wspiera on także jednostki Akademii w działaniach promocyjnych, organizacyjnych, często samemu wychodząc z różnymi inicjatywami.

System wsparcia i motywowania studentów funkcjonuje zarówno na poziomie wydziałowym, jak i uczelnianym (pełnomocnicy dziekana i rektora ds. jakości kształcenia i PRK). Przeglądy wsparcia odbywają się regularnie w formie ankiet studenckich, które dostępne są po przejściu cyklu zajęć oraz interwencyjnie - gdy zachodzi taka potrzeba. Dużą rolę w tym procesie odgrywają przedstawiciele studentów - członkowie Samorządu Studenckiego, którzy wraz z ww. pełnomocnikami inicjują przeprowadzanie konkretnych badań i analizują ich wyniki, następnie informując o nich studentów Akademii. Oprócz tego studenci mogą zgłaszać swoje potrzeby do władz Uczelni bezpośrednio lub za pośrednictwem samorządu, w wyniku takich zgłoszeń wzmocniono między innymi sieć WI-FI w budynkach Akademii. Ostatnim przykładem działalności pro jakościowej była ankietyzacja dot. nauczania zdalnego. Wyniki ankiet są podstawą do dyskusji na temat wsparcia studentów, ich potrzeb oraz kształtu programu studiów na ocenianym kierunku, czym zajmują się odpowiednie gremia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do założonych dla kierunku efektów uczenia się i uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów. Sprzyja ich rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, specjalistyczną i zindywidualizowaną pomoc w procesie uczenia się oraz osiągnięcia efektów uczenia się, a także w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Studenci motywowani są do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w nauce. Pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich jest sprawna.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach jest zapewniony poprzez zamieszczenie tych informacji na ogólnodostępnej stronie internetowej Uczelni. Uczelnia zamieściła także wszystkie wymagane przepisami informacje w Biuletynie Informacji Publicznej (link na stronie głównej). Na stronie internetowej Uczelni zapewniony jest dostęp do programów studiów, planów zajęć, dyżurów pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, pracy administracji katedry, najistotniejszych kwestii studenckich (harmonogramu sesji egzaminacyjnych, opłat za studia, przeniesień, listy promotorów prac licencjackich i magisterskich, prac dyplomowych, organizacji praktyk, aktualności studenckich, pomocy materialnej, USOS, rejestracji na zajęcia, sylabusów zajęć). Informacja na temat wyjazdów na podstawie umów bilateralnych oraz wykładów gości znajduje się na stronie głównej Uczelni. Na tej stronie umieszczone są też druki do pobrania. Na stronie znajdują się również wszystkie kontakty (bezpośredni mail, telefon) do poszczególnych sekcji i biur Uczelni oraz - w przypadku sekcji studenckiej - do pracowników przypisanych do kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Dostęp do informacji o rekrutacji realizowany jest głównie z wykorzystaniem dedykowanej podstrony dla kandydatów. Informacja jest dostępna w języku polskim. Dostępna jest również skrócona informacja w języku angielskim (podstawowe informacje o Wydziale oraz dane kontaktowe). Informacje są łatwo dostępne oraz przekazywane w sposób gwarantujący brak ograniczeń i wykluczenia ze względu na miejsce, czas oraz używane oprogramowanie. Strona internetowa Uczelni oraz podstrona Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza niedowidzących (w menu dostępne są funkcje zmiany wielkości czcionki, zmiana kontrastu).

Informacja o studiach na kierunku bezpieczeństwo narodowe, oferowanym przez Akademię Wojsk Lądowych we Wrocławiu, obejmuje cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, wyrażnie sprecyzowane kryteria przyjęcia na studia oraz terminy związane z procesem rekrutacji. Ponadto opis oferty studiów zawiera informacje na temat efektów uczenia się, procesu i organizacji nauczania, stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się, warunków studiowania oraz zasad dyplomowania. W roku akademickim 2020/2021, w związku z przejściem na nauczanie zdalne (pandemia COVID-19), stronę Uczelni uzupełniono o informacje na temat form i narzędzi prowadzenia zajęć zdalnych oraz o formie i narzędziach weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana w sposób ciągły przy uwzględnieniu opinii wszystkich interesariuszy wewnętrznych: studentów, pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników administracji oraz interesariuszy zewnętrznych: kandydatów na studia, absolwentów, pracodawców, a także krajowe i międzynarodowe instytucje naukowo-badawcze. W tej ocenie dużo uwagi przywiązuje się do widoczności informacji w Internecie. Studenci mają możliwość oceny funkcjonalności oraz zawartości strony internetowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji, w należyтым stopniu i wymaganym do bieżącego funkcjonowania, komunikowania i powiadamiania otoczenia. Strony internetowe są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza niedowidzących. Informacja jest kompletna i aktualna, dostępna na stronach internetowych Uczelni oraz adresowana do zróżnicowanych odbiorców. Ważnymi i efektywnie działającymi kanałami komunikacji są dziekanat, platformy internetowe oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Uczelnia monitoruje udostępniane informacje pod względem ich aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości oraz zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana w sposób ciągły przy uwzględnieniu opinii wszystkich interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zasadniczym dokumentem opisującym politykę jakości kształcenia w AWL jest Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki, przyjęty Uchwałą Senatu AWL nr 55/IX/2019 z dnia 18.09.2019 r. Dokument jest dostępny na stronie internetowej Uczelni. Gremiami mającymi wpływ na oceniany kierunek studiów są: 1) na szczeblu uczelnianym – Senat, Rektor oraz Prorektorzy, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, Rada Programowa AWL; 2) na szczeblu wydziałowym – Dziekan Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie oraz Kolegium dziekańskie, Dyrektor Instytutu Bezpieczeństwa Narodowego, Kierownicy zakładów (Bezpieczeństwa Narodowego, Bezpieczeństwa Publicznego i Zarządzania Kryzysowego), Wydziałowy Zespół ds. Opracowywania Programów Studiów, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi: 1) Pełnomocnik Rektora-Komendanta ds. Jakości Kształcenia i PRK (Polskiej Ramy Kwalifikacji), jako jego przewodniczący; 2) Pełnomocnik Rektora-Komendanta ds. Informatycznego Wsparcia Procesu Kształcenia; 3) Pełnomocnik Rektora-Komendanta ds. Praktyk Wojskowych; 4) pełnomocnicy dziekanów i Dyrektor Instytutu Dowodzenia ds. Jakości Kształcenia i PRK; 5) przedstawiciel Biura Karier i Programu ERASMUS; 6) audytor; 7) Koordynator ds. Kontroli Zarządczej; 8) trzech przedstawicieli samorządu studenckiego; 9) jeden przedstawiciel samorządu doktorantów; 10) po jednym nauczycielu akademickim ze Studium Języków Obcych, Zakładu Wychowania Fizycznego i Sportu; 11) dwóch pracowników z Oddziału Koordynacji Kształcenia i Szkolenia; 12) po jednym przedstawicielu każdego związku zawodowego działającego w Akademii; 13) po jednym pracowniku z Oddziału Koordynacji Badań Naukowych, Zespołu Dydaktyki, Biblioteki; 14) dowódcy batalionów szkolnych. Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należą w szczególności:

- 1) projektowanie wytycznych do utrzymania i doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia we wszystkich jednostkach organizacyjnych będących elementami systemu kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego w AWL;
- 2) opracowywanie wzorów ankiet, arkuszy hospitacyjnych oraz innych narzędzi niezbędnych do badania jakości kształcenia;
- 3) monitorowanie doświadczeń krajowych i zagranicznych szkół wyższych (w tym szkół doktorskich) w zakresie jakości kształcenia;
- 4) monitorowanie różnych aspektów działalności dydaktycznej Akademii oraz inicjowanie działań zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia.

Natomiast w skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi m.in.: 1) Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia i PRK, jako jego przewodniczący; 2) Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk; 3) Pełnomocnik Dziekana ds. Dyplomowania; 4) członkowie komisji programowej kierunku studiów; 5) dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy; 6) Wydziałowy Koordynator Programu ERASMUS; 7) przedstawiciele samorządu studenckiego. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia podejmuje działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w danej jednostce Uczelni. W tym celu w szczególności opracowuje i przedstawia Dziekanowi Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie wnioski i projekty, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Uczelniany Zespół ds.

Jakości Kształcenia. W ramach swoich kompetencji Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia realizuje m.in. następujące zadania:

- 1) opracowanie skutecznych, przejrzystych, powszechnie dostępnych procedur w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, w oparciu o wytyczne ustalone przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia;
- 2) opiniowanie, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów i ich efektów;
- 3) systematyczne aktualizowanie informacji o programie studiów i jego realizacji w systemie informatycznym „Wirtualna Uczelnia” oraz na stronach internetowych AWL;
- 4) prowadzenie sondaży diagnostycznych (ankietowania) w celu zbierania, analizy i interpretacji danych dotyczących różnych aspektów działalności dydaktycznej Jednostki, zgodnie z wytycznymi Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia;
- 5) upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie doskonalenia jakości kształcenia.

Przykładem opracowywania procedur na poziomie Jednostki może być: procedura walidacji efektów uczenia się, procedura ankietowania studentów poprzez System Wirtualnej Uczelni, a także procedura okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Spotkania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia odbywają się cyklicznie, dwa razy w ciągu roku akademickiego. W ciągu ostatnich trzech lat Zespół spotkał się pięć razy: w 2019 dwa razy (11 kwietnia oraz 15 października), w 2020 jeden raz (26 lutego; drugie posiedzenie nie odbyło się z powodu pandemii), w 2021 dwa razy (10 marca i 28 października). Za każdy rok akademicki sporządzane jest sprawozdanie dotyczące funkcjonowania tzw. wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dokument ten zawiera analizę kluczowych obszarów mających wpływ na jakość kształcenia na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe. Z powyższego wynika, iż zostały wyznaczone osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem bezpieczeństwo narodowe. Ponadto określono w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia.

Programy studiów dla kierunku bezpieczeństwo narodowe są zatwierdzane, zmieniane oraz wycofywane w sposób formalny, w oparciu o przyjętą procedurę:

- 1) przyjęcie przez Senat wytycznych do projektowania programów studiów - zatwierdzono je Uchwałą Senatu nr 66/XII/2020 w sprawie: wytycznych do tworzenia programów studiów dla wszystkich kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w AWL, rozpoczynających się od roku akademickiego 2021/2022;
- 2) przyjęcie przez Senat efektów uczenia się dla kierunku studiów - zatwierdzono je Uchwałą Senatu nr 14/IV/2020 w sprawie: określenia efektów uczenia się dla profilu ogólnoakademickiego studiów pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonych w Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie oraz Uchwałą Senatu nr 15/IV/2020 w sprawie: określenia efektów uczenia się dla profilu ogólnoakademickiego studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonych w Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie. Efekty uczenia się dla kierunku proponowane są przez gremia odpowiedzialne za kierunek z włączeniem w ten proces studentów i słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych. Walidacja osiągnięcia efektów uczenia się po zakończeniu każdego semestru umożliwia ich modyfikację w kolejnych edycjach programów studiów;
- 3) prace Komisji programowej kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe - komisja powoływana jest zarządzeniem Dziekana (Zarządzenie nr 25/2020 z dnia 26 grudnia 2020 r. w sprawie powołania Komisji programowej kierunków studiów). Podstawę pracy stanowią wytyczne do opracowywania programów studiów uchwalone przez Senat;
- 4) okres konsultacji - wstępna dokumentacja udostępniana jest interesariuszom wewnętrznym (m.in. samorząd studencki, jednostki organizacyjne Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie) i zewnętrznym (przedstawicielom pracodawców). Na podstawie zebranych opinii dokonywane są ostateczne korekty;
- 5) zatwierdzenie programów studiów przez Senat - programy na rok akademicki 2021/2022 zostały przyjęte: uchwałą Senatu nr 40/VI/2021 w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe na studiach cywilnych pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim prowadzonych na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie oraz uchwałą Senatu nr 42/VI/2021 w sprawie:

ustalenia programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe na studiach cywilnych drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim prowadzonych na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie.

Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe uwzględnia e-learning jako jedną z form realizacji zajęć dydaktycznych. Zajęcia e-learningowe odbywają się przy użyciu aplikacji MS-Teams oraz platformy Moodle. Nauczyciele akademicki w tzw. materiałach do zajęć udostępniają studentom materiały dydaktyczne i zadania, których opanowanie i wykonanie wchodzi w zakres zajęć e-learningowych. Uwzględnienie e-learningu w procesie kształcenia studentów jest przykładem wdrożenia innowacji dydaktycznej opartej na współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym narzędzi i techniki kształcenia na odległość.

Przyjęcia na studia odbywają się na podstawie Uchwały Nr 22/IV/2021 Senatu Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki z dnia 23 kwietnia 2021 roku w sprawie: określenia warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji kandydatów na kierunku studiów cywilnych I i II stopnia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki w roku akademickim 2022/2023. Zatem Uczelnia ustanowiła w sposób formalny warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów studia.

Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji oceniana jest głównie przez:

- 1) studentów w ramach powszechnego procesu ankietowania (np. pytanie w kwestionariuszu ankiety: Czy cele oraz efekty uczenia się przedmiotu zostały osiągnięte poprzez techniki kształcenia na odległość, co umożliwia realizację przedmiotu w sposób zdalny?);
- 2) Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (powoływany przez Dziekana każdego roku akademickiego, aktualny Zespół został powołany Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie 19/2021 z dnia 1 października 2021 r.) określający stopień osiągnięcia efektów uczenia się na posiedzeniach po zakończeniu każdego semestru studiów;
- 3) Radę Programową AWL (opinia dotycząca stopnia realizacji efektów uczenia się oraz ich aktualności, w tym w odniesieniu do wymogów rynku pracy);
- 4) absolwentów kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe. Monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony jest przez Biuro Karier i Programu Erasmus. Celem monitoringu jest dostosowanie programów studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe do potrzeb krajowego i międzynarodowego rynku pracy. Szczegółowy sposób prowadzenia badań i udostępniania ich wyników zawarto w Regulaminie monitorowania karier zawodowych absolwentów AWL. Wyniki są poddawane analizom i omawiane przez Kolegium dziekańskie, a wnioski służą m.in. weryfikacji efektów uczenia się.

Od listopada 2020 r. do końca października 2021 r. trwały prace nad udoskonaleniem programu informatycznego, celem efektywniejszej walidacji efektów uczenia się. Uzgodniono wygląd nowej karty przedmiotu, ustalono wygląd protokołów ocen bieżących, do których przypisane będą formy weryfikacji efektów uczenia się oraz określono mechanizmy, na podstawie których system informatyczny będzie generował raporty walidacyjne dotyczące struktury osiągnięcia efektów uczenia się. Poza tym Zarządzeniem Nr 01/2022 Dziekana Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu z dnia 11 stycznia 2022 roku powołano komisję programową ds. opracowania programów kształcenia, która ma zrealizować takie zadania, jak: opracować programy i plany studiów dla każdego kierunku studiów realizowanego przez Uczelnię w ramach Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, przyporządkować kierunki studiów do dyscyplin naukowych oraz zmodyfikować, jeśli będzie istniała taka potrzeba efekty uczenia się dla poszczególnych kierunków i poziomów studiów, a także monitorować i zbadać opinie pracodawców itd. Na tej podstawie można uznać, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie programu studiów na ocenianym kierunku są przeprowadzane z wykorzystaniem wyników:

- 1) analizy wskaźników jakościowych (m.in. wniosków z posiedzeń Kolegium dziekańskiego, wniosków z raportów z ankiet studenckich, wniosków z posiedzeń Rady Programowej, wniosków z raportów badania losów absolwentów);

- 2) analizy wskaźników ilościowych (m.in. stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku, analizy struktury ocen semestralnych i końcowych, danych dotyczących aktywności studentów w kołach naukowych oraz inicjatyw dydaktycznych).

W 2017 r. wprowadzono powszechny system ankietowania studentów, którego celem jest stworzenie im możliwości oceny procesu kształcenia i wskazania elementów wymagających weryfikacji. Badania ankietowe odbywają się dwa razy w roku akademickim, po zakończeniu semestru i dotyczą zarówno oceny zajęć dydaktycznych oraz nauczycieli akademickich, jak i oceny obsługi administracyjnej. Dodatkowo stale, metodą panelową, monitorowane są losy absolwentów. Przedstawiciele studentów są również członkami Kolegium dziekańskiego i aktywnie biorą udział w jego obradach. W 2019 r. został uruchomiony nowy moduł ankietowania, intuicyjny i przejrzysty, dostępny dla studentów po zalogowaniu się do Wirtualnej Uczelni. Pierwsze ankietowanie z użyciem nowego modułu odbyło się w kwietniu 2020 r. w czasie pandemii. Za monitorowanie karier zawodowych absolwentów odpowiada Biuro Karier i Programu ERASMUS. Wnioski z przeprowadzanych analiz ankiet absolwentów są brane pod uwagę przy dostosowywaniu programu studiów do zapotrzebowania rynku pracy.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Przygotowaniu studentów do udziału w procesie ankietowania służy m.in. Dzień Jakości Kształcenia. Celem jego jest zwiększenie świadomości studentów w zakresie czynnego uczestnictwa w procesie kształcenia. Uczelnia współpracuje z ponad czterdziestoma instytucjami społecznymi, gospodarczymi i administracyjnymi w regionie, a także kilkudziesięcioma jednostkami i instytucjami wojskowymi.

AWL systematycznie dostosowuje programy studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe do potrzeb rynku pracy m.in. poprzez: ofertę edukacyjną wzbogaconą o formy praktyczne, spotkania panelowe i seminaria z pracodawcami itd. Ponadto wyniki oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe wykorzystywane są do doskonalenia programów studiów. Skutkiem przeglądów programów studiów są m.in. następujące zmiany: 1) likwidacja specjalności *edukacja dla bezpieczeństwa*, zmiany ilościowe/godzinowe (np. zwiększenie liczby godzin zajęć *bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni* w reakcji na zmianę w katalogu zagrożeń państwa i społeczeństwa) oraz jakościowe (np. wprowadzenie do planów studiów zajęć takich jak: *umiejętności akademickie*, trzech fakultetów w języku angielskim: *contemporary armed conflicts*, *chosen aspects of fighting against terrorism*, *cross-cultural communication* oraz zajęć, które kładą nacisk na naukę umiejętności praktycznych np. *zastosowanie systemów symulacji*).

Ocena zewnętrzna jakości kształcenia dokonywana jest przez Polską Komisję Akredytacyjną. W odniesieniu do kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe została przeprowadzona w 2016 r. Ponadto w procesie doskonalenia jakości kształcenia wykorzystywane są wyniki oceny odnoszące się do innych kierunków realizowanych przez AWL. W następstwie przeprowadzonych akredytacji zostały wdrożone następujące zalecenia: 1) dostosowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia do zmian prawnych; 2) wprowadzenie powszechnego systemu ankietowania studentów; 3) wprowadzenie i ulepszanie systemu weryfikowania efektów uczenia się; 4) wprowadzenie nowych zasad w zakresie okresowej oceny nauczycieli akademickich; 5) działania na rzecz poprawy jakości kształcenia w ramach procesu dyplomowania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Polityka jakości została opisana w Uczelnianym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki. Za jej realizację ponoszą odpowiedzialność: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W sposób przejrzysty określono kompetencje i zakres odpowiedzialności członków tych zespołów.

Systematyczna ocena programu studiów jest przeprowadzana każdego roku i jego wersja ostateczna na dany rok akademicki jest zatwierdzana przez Senat AWL. Przeprowadzana ocena programu studiów

jest oparta, m.in. o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się. W ocenie programów studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. Wnioski z tej oceny są wykorzystywane do doskonalenia programów studiów.

Przyjęcia na studia odbywają się na podstawie Uchwały Nr 22/IV/2021 Senatu z dnia 23 kwietnia 2021 roku, co potwierdza, że w sposób formalny określono warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Pomimo, że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został opracowany i ma określone procedury, nie spowodował wykrycia uchybień przedstawionych w kryteriach 1 i 2, co oznacza, że system ten nie w pełni działa skutecznie w praktyce.

Uczelnia stosuje się do zaleceń, czego potwierdzeniem jest podjęcie działań korygujących związanych z wdrażaniem zaleceń sformułowanych w ramach uprzedniej wizytacji PKA.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się, aby w ramach realizacji polityki jakości uwzględnić procedury, które pozwolą na kompleksową ocenę jakości kształcenia i zwiększenie skuteczności działań naprawczych, w tym dotyczących praktyk studenckich, poprawnego przypisania kierunku studiów do dyscyplin naukowych, a także właściwego wskazania dla każdej dyscypliny naukowej procentowego udziału liczby punktów ECTS w ogólnej liczbie punktów ECTS.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2015/2016, przyznając ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym. W raporcie z wizytacji sformułowano natomiast następujące zalecenia:

- 1) *ZO stwierdza umiejscowienie efektów kształcenia także w innych poza naukami o bezpieczeństwie dyscyplinach nauki jak na przykład nauki o polityce, socjologia, czy historii i filozofii (w dziedzinie nauk humanistycznych) i w związku z tym sugeruje rozszerzenie przyporządkowania wizytowanego kierunku studiów do innych obszarów wiedzy (nauki humanistyczne, dziedzina nauki humanistyczne, dyscypliny historia, filozofia) oraz dziedziny nauk społecznych (dyscypliny nauki o polityce, socjologia).*

Zalecenie zostało częściowo zrealizowane. Uczelnia dokonała zmiany przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, jednak zespół oceniający wciąż formułuje potrzebę podjęcia działań naprawczych w tym zakresie, o czym szczegółowo mowa w opisie kryt. 1 niniejszego raportu.

- 2) *Sugeruje się wprowadzenie do programu kształcenia przedmiotów realizowanych w językach obcych.*

Zalecenie zostało zrealizowane. W ramach programu studiów prowadzone są zajęcia w językach obcych. W roku akademickim 2021/2022 w ofercie studiów przedstawiono następujące wykłady: Contemporary Armed Conflicts oraz Chosen aspects of fighting against terrorism.

- 3) *Sugeruje się większą aktywność w konkursach ogłaszanych przez NCBiR oraz NCN, a także w ramach środków europejskich;*

Zalecenie zostało zrealizowane. Pracownicy zrealizowali liczne przedsięwzięcia naukowe w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, mające wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki, do których należy zaliczyć:

- a) Budowę symulatora wspomagającego policjantów w realizacji czynności na miejscu zdarzenia – symulator powstaje w ramach grantu NCBiR na rzecz obronności i bezpieczeństwa.
- b) Konstrukcję samoczyszczących, wydajnych paneli fotowoltaicznych na podłożu elastycznym zintegrowanych z ekranem akustycznym i inteligentnym systemem monitorowania – Przedsięwzięcie realizowane w ramach konkursu BRIK finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach otrzymanego projektu „Samoczyszczące, wydajne panele fotowoltaiczne na podłożu elastycznym zintegrowane z ekranem akustycznym i inteligentnym systemem monitorowania”.
- c) Opracowanie innowacyjnej technologii do zastosowań w bezzałogowych statkach powietrznych – Innowacyjna technologia do zastosowań w bezzałogowych statkach powietrznych dających taktyczną przewagę nad obecnie dostępnymi na rynku rozwiązaniami. Efektem zaproponowanego rozwiązania jest otrzymany złoty medal na międzynarodowej wystawie (GOLD MEDAL for Innovative technologies of Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) giving tactical advantage, 46th International Exhibition of Invention Geneva, 2018).
- d) Opracowanie Specjalistycznego zestawu do eksploracji śladów pochodzących z miejsc skażonych czynnikami CBRN, projekt finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa pn. „Rozwój nowoczesnych,

przełomowych technologii służących bezpieczeństwu i obronności państwa” pk. „SZAFIR” – Konkurs nr 1/SZAFIR/2020.

- e) Opracowanie metody usuwania perfluorowanych zanieczyszczeń organicznych ze środowiska wodnego z użyciem cieczy jonowych poprzez zastosowanie kalkulacji teoretycznych oraz eksperymentu Powstał w wyniku II edycji konkursu KOŚCIUSZKO MON.
- f) Opracowanie urządzenia do detekcji promieniowania jonizującego Zaproponowane rozwiązania zostały wyróżnione złotym i srebrnym medalem przez Ekspertów na międzynarodowych wystawach (SILVER PRIZE on Silicon Valley International Invention Festival, Santa Clara, 2018 for Cascade Conization Converter and Apparatus for diagnostic Imaging in Real Time, GOLD MEDAL at International Invention and Innovation Conference, Hong Kong, 2018 for Liquid crystal).
- g) Opracowanie ekspertyzy w ramach projektu badawczego „Działania rozwijające innowacyjność i kreatywność studentów menadżerów w AWL”. Wyniki badań prezentowano na Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego, Kielce 2021 – Treści Biuletyn MSPO z 07.09.2021.

- 4) *Rozważenie nowelizacji regulaminu pomocy materialnej w celu skorelowania kryterium średniej i osiągnięć, co umożliwi sporządzenie jednej listy rankingowej.*

Studenci Uczelni są klasyfikowani na jednej liście rankingowej, a liczba punktów, która decyduje o miejscu na liście rankingowej, stanowi najwyższą liczbę punktów osiągniętych przez studenta w ramach jednej z czterech kategorii (średnia ocen, osiągnięcia naukowe, artystyczne, sportowe).

- 5) *Wprowadzenie cyklicznej i powszechnej oceny nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć przez studentów;*

Zalecenie zostało zrealizowane. Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć po każdym odbytym cyklu. Ankiety te są powszechnie dostępne za pomocą platformy, a ich wyniki są analizowane przez ciała zajmujące się zapewnieniem jakości kształcenia na Uczelni.

- 6) *Wprowadzenie cyklicznej i powszechnej oceny kadry wspierającej proces kształcenia przez studentów;*

Zalecenie zostało zrealizowane. AWL dwa razy w roku (na koniec semestru zimowego i letniego) pozwala studentom oceniać kadrę administracyjną oraz nauczycieli akademickich w anonimowych ankietach, które dostępne są na platformie studentów “wirtualna uczelnia”.

- 7) *Wprowadzenie udziału studentów w cyklicznej i powszechnej ocenie zasobów materialnych uczelni oraz przewidzianych środków wsparcia dla studentów;*

Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do rozwoju infrastruktury, dydaktycznej, naukowej, wyposażenia oraz innych zasobów edukacyjnych. Potwierdzeniem realizacji zgłaszanych przez studentów inicjatyw jest umożliwienie im korzystania z różnych specjalistycznych pracowni dydaktycznych, laboratoriów naukowych oraz innych obiektów lub pomocy i środków dydaktycznych, w tym ze strzelnicy czy symulatora strzelań.

- 8) *Wypracowanie kolejnych narzędzi umożliwiających ocenę działalności systemu w zakresie zasad gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia; (...) Dalsze rozszerzanie systemowego podejścia do czynności podejmowanych w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (jak np. stosowane dotychczas procedury);*

Wypracowano właściwe narzędzia umożliwiające ocenę działalności systemu. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia: opracowuje procedury w zakresie zapewnienia jakości kształcenia (w oparciu o wytyczne ustalone przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia), opiniuje, monitoruje i dokonuje okresowego przeglądu programów studiów i ich efektów, aktualizuje informacje o programie studiów i jego realizacji w systemie informatycznym „Wirtualna Uczelnia” oraz na stronach internetowych AWL, prowadzi sondaże diagnostyczne w celu zbierania, analizy i interpretacji danych dotyczących różnych aspektów działalności dydaktycznej Uczelni, upowszechnia dobre praktyki w zakresie doskonalenia jakości kształcenia. Przykładem opracowywania procedur na poziomie Jednostki może być: procedura walidacji efektów uczenia się, procedura ankietowania studentów poprzez System Wirtualnej Uczelni, a także procedura okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Zgodnie z analizą stanu faktycznego, przedstawioną w ramach kryterium 10, należy jednak podjąć działania doskonalące skuteczność przyjętych narzędzi.

9) *ZO sugeruje zlikwidowanie luk w WSdsJK poprzez stworzenie mechanizmu dodatkowej weryfikacji dopuszczania do obrony prac dyplomowych.*

Zalecenie zostało zrealizowane. Zasady i procedury dyplomowania są właściwe, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów określa Regulamin Studiów oraz Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej oraz tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. W dokumencie tym określono wymogi merytoryczne i metodyczne odnoszące się do prac dyplomowych z dostosowaniem ich do poziomu i profilu studiów, Oryginalność prac dyplomowych weryfikowana jest przy użyciu elektronicznego systemu antyplagiatowego (JSA). W ramach nadzoru nad procesem dyplomowania został powołany Pełnomocnik Dziekana ds. dyplomowania oraz Kolegium Dziekańskie, których zadaniem jest dbanie o prawidłowy przebieg procesu dyplomowania oraz o jego doskonalenie.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....

(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

